

„IBV IVANČINÁ – ZÁHUMNIE ETAPA II“

Zámer podľa zákona NR SR č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie v znení neskorších predpisov

November 2022

Spracovateľ:

**ENVIPO,
S.R.O.**

Slobody 347/42, 039 01 Turčianske
Teplice

POUŽITÉ SKRATKY

EIA	(environmental impact assesment) – posudzovanie vplyvov na životné prostredie
ČOV	čistiareň odpadových vôd
CHKO	chránená krajinná oblasť
CHVO	chránená vodohospodárska oblasť
CHVÚ	chránené vtáčie územie
IBV	individuálna bytový výstavba
KO	komunálny odpad
NP	národný park
OU	okresný úrad
RD	rodinný dom
R – ÚSES	regionálny územný systém ekologickej stability
SR	Slovenská republika
ŠGDÚŠ	Štátny geologický ústav Dionýza Štúra
ÚPD	územnoplánovacia dokumentácia
ÚEV	územie európskeho významu
VZN	všeobecne záväzné nariadenie

OBSAH

I.	ZÁKLADNÉ ÚDAJE O NAVRHOVATEĽOVI	6
1.	NÁZOV.....	6
2.	IDENTIFIKAČNÉ ČÍSLO	6
3.	SÍDLO	6
4.	MENO, PRIEZVISKO, ADRESA, TELEFÓNNE ČÍSLO A INÉ KONTAKTNÉ ÚDAJE OPRÁVNENÉHO ZÁSTUPCU OBSTARÁVATEĽA.	6
5.	MENO, PRIEZVISKO, ADRESA, TELEFÓNNE ČÍSLO A INÉ KONTAKTNÉ ÚDAJE KONTAKTNEJ OSOBY, OD KTOREJ MOŽNO DOSTAŤ RELEVANTNÉ INFORMÁCIE O NAVRHOVANEJ ČINNOSTI A MIESTO NA KONZULTÁCIE	6
II.	ZÁKLADNÉ ÚDAJE O NAVRHOVANEJ ČINNOSTI	7
1.	NÁZOV.....	7
2.	ÚČEL	7
3.	UŽÍVATEĽ	7
4.	CHARAKTER NAVRHOVANEJ ČINNOSTI	7
5.	UMIESTNENIE NAVRHOVANEJ ČINNOSTI	8
6.	PREHĽADNÁ SITUÁCIA UMIESTNENIA NAVRHOVANEJ ČINNOSTI (MIERKA 1:50 000)	8
7.	TERMÍN ZAČATIA A SKONČENIA VÝSTAVBY A PREVÁDZKY NAVRHOVANEJ ČINNOSTI	8
8.	OPIS TECHNICKÉHO A TECHNOLOGICKÉHO RIEŠENIA.....	8
9.	ZDÔVODNENIE POTREBY NAVRHOVANEJ ČINNOSTI V DANEJ LOKALITE	10
10.	CELKOVÉ NÁKLADY	10
11.	DOTKNUTÁ OBEC	11
12.	DOTKNUTÝ SAMOSPRÁVNÝ KRAJ.....	11
13.	DOTKNUTÉ ORGÁNY	11
14.	POVOĽUJÚCI ORGÁN	11
15.	REZORTNÝ ORGÁN.....	11
16.	DRUH POŽADOVANÉHO POVOLENIA NAVRHOVANEJ ČINNOSTI PODĽA OSOBITNÝCH PREDPISOV	11
17.	VYJADRENIE O PREDPOKLADANÝCH VPLYVOCH NAVRHOVANEJ ČINNOSTI PRESAHUJÚCICH ŠTÁTNE HRANICE.	11
III.	ZÁKLADNÉ INFORMÁCIE O SÚČASNOM STAVE ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA DOTKNUTÉHO ÚZEMIA	12
1.	CHARAKTERISTIKA PRÍRODNÉHO PROSTREDIA VRÁTANE CHRÁNENÝCH ÚZEMÍ.....	12
1.1.	<i>Geomorfologické pomery</i>	12
1.2.	<i>Geologická stavba</i>	12
1.3.	<i>Hydrologické pomery</i>	17
1.3.1.	Povrchové vody	17
1.3.2.	Vodné plochy.....	17
1.3.3.	Podzemné vody	17
1.3.4.	Minerálne a termálne vody	18
1.3.5.	Vodohospodársky chránené územia	19
1.4.	<i>Pôdne pomery</i>	19
1.5.	<i>Klimatické pomery</i>	21
1.6.	<i>Flóra a vegetácia</i>	23
1.6.1.	Flóra	23
1.6.2.	Fauna	23
1.6.3.	Biotopy	24
1.7.	<i>Chránené územia - územná ochrana prírody</i>	24
1.7.1.	Veľkoplošné chránené územia	24
1.7.2.	Európska sústava chránených území NATURA 2000	25
1.7.3.	Maloplošné chránené územia	25
1.8.	<i>Druhovú ochranu prírody</i>	27
1.9.	<i>Chránené stromy</i>	27
2.	KRAJINA, KRAJINNÝ OBRAZ, STABILITA, OCHRANA, SCENÉRIA	27
2.1.	<i>Štruktúra krajiny a využitie územia</i>	27

2.2.	<i>Prvky územného systému ekologickej stability</i>	28
3.	OBYVATEĽSTVO, JEHO AKTIVITY, INFRAŠTRUKTÚRA, KULTÚRNOHISTORICKÉ HODNOTY ÚZEMIA	31
3.1.	<i>Sídla</i>	32
3.2.	<i>Služby</i>	33
3.3.	<i>Infraštruktúra</i>	33
3.3.1.	<i>Doprava</i>	33
3.3.2.	<i>Inžinierske siete</i>	33
3.4.	<i>Priemysel</i>	34
3.5.	<i>Poľnohospodárstvo</i>	34
3.6.	<i>Zamestnanosť</i>	34
3.7.	<i>Nezamestnanosť</i>	34
3.8.	<i>Rekreácia a cestovný ruch</i>	34
3.9.	<i>Kultúrohistorické hodnoty územia a archeologické lokality</i>	34
4.	SÚČASNÝ STAV KVALITY ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA VRÁTANE ZDRAVIA	35
4.1.	<i>Ovzdušie</i>	35
4.2.	<i>Hluk</i>	36
4.3.	<i>Povrchové a podzemné vody</i>	36
4.3.1.	<i>Povrchové vody</i>	36
4.3.2.	<i>Podzemné vody</i>	36
4.3.3.	<i>Environmentálne záťaže</i>	38
4.4.	<i>Skládky</i>	38
4.5.	<i>Rastlinstvo a živočíšstvo</i>	39
4.6.	<i>Pôda</i>	39
4.7.	<i>Zdravotný stav obyvateľstva a celková kvalita životného prostredia pre človeka</i>	39
IV.	ZÁKLADNÉ ÚDAJE O PREDPOKLADANÝCH VPLYVOCH NAVRHovANEJ ČINNOSTI NA ŽIVOTNÉ PROSTREDIE VRÁTANE ZDRAVIA A O MOŽNOSTIACH OPATRENÍ NA ICH ZMIERNENIE	41
1.	POŽIADAVKY NA VSTUPY	41
1.1.	<i>Nároky na zastavané územie</i>	41
1.2.	<i>Spotreba vody</i>	41
1.3.	<i>Ostatné surovinové a energetické zdroje</i>	41
1.3.1.	<i>Elektrická energia</i>	41
1.4.	<i>Dopravná a iná infraštruktúra</i>	42
1.5.	<i>Nároky na pracovné sily</i>	42
2.	ÚDAJE O VÝSTUPOCH	42
2.1.	<i>Zdroje znečisťovania ovzdušia</i>	42
2.2.	<i>Odpadové vody</i>	43
2.3.	<i>Odpady</i>	43
2.4.	<i>Zdroje hluku a vibrácií</i>	44
2.5.	<i>Zdroje žiarenia, tepla a zápachu</i>	45
2.6.	<i>Vyvolané investície</i>	45
3.	ÚDAJE O PREDPOKLADANÝCH PRIAMYCH A NEPRIAMYCH VPLYVOCH NA ŽIVOTNÉ PROSTREDIE	45
3.1.	<i>Vplyvy na obyvateľstvo</i>	45
3.2.	<i>Vplyvy na prírodné prostredie</i>	46
3.2.1.	<i>Reliéf a horninové prostredie</i>	46
3.2.2.	<i>Vplyvy na podzemnú a povrchovú vodu</i>	46
3.2.3.	<i>Vplyvy na ovzdušie</i>	47
3.2.4.	<i>Vplyvy na pôdu</i>	47
3.2.5.	<i>Fauna a flóra</i>	47
3.2.6.	<i>Územný systém ekologickej stability</i>	48
3.3.	<i>Vplyvy na krajinu</i>	48
3.4.	<i>Vplyvy na urbánny komplex a využívanie zeme</i>	48
3.5.	<i>Vplyvy na kultúru a pamiatky</i>	48
4.	HODNOTENIE ZDRAVOTNÝCH RIZÍK	49

5.	ÚDAJE O PREDPOKLADANÝCH VPLYVOCH NAVRHOVANEJ ČINNOSTI NA BIODIVERZITU A CHRÁNENÉ ÚZEMIA	49
6.	POSÚDENIE OČAKÁVANÝCH VPLYVOV Z HĽADISKA ICH VÝZNAMNOSTI A ČASOVÉHO PRIEBEHU PÔSOBNIA	50
7.	PREDPOKLADANÉ VPLYVY PRESAHUJÚCE ŠTÁTNE HRANICE	51
8.	VYVOLANÉ SÚVISLOSTI, KTORÉ MÔŽU SPÔSOBIŤ VPLYVY S PRIHLIADNUTÍM NA SÚČASNÝ STAV ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA V DOTKNUTOM ÚZEMÍ.....	51
9.	ĎALŠIE MOŽNÉ RIZIKÁ SPOJENÉ S REALIZÁCIOU NAVRHOVANEJ ČINNOSTI	52
10.	OPATRENIA NA ZMIERNENIE NEPRIAZNIVÝCH VPLYVOV JEDNOTLIVÝCH VARIANTOV NAVRHOVANEJ ČINNOSTI NA ŽIVOTNÉ PROSTREDIE	52
11.	POSÚDENIE OČAKÁVANÉHO VÝVOJA ÚZEMIA, AK BY SA NAVRHOVANÁ ČINNOSŤ NEREALIZOVALA	53
12.	POSÚDENIE SÚLADU NAVRHOVANEJ ČINNOSTI S PLATNOU ÚZEMNOPLÁNOVACOU DOKUMENTÁCIOU A ĎALŠÍMI RELEVANTNÝMI STRATEGICKÝMI DOKUMENTMI	53
13.	ĎALŠÍ POSTUP HODNOTENIA VPLYVOV S UVEDENÍM NAJZÁVAŽNEJŠÍCH OKRUHOV PROBLÉMOV	53
V.	POROVNANIE VARIANTOV NAVRHOVANEJ ČINNOSTI A NÁVRH OPTIMÁLNEHO VARIANTU S PRIHLIADNUTÍM NA VPLYVY NA ŽIVOTNÉ PROSTREDIE	54
1.	TVORBA SÚBORU KRITÉRIÍ A URČENIE ICH DÔLEŽITOSTI NA VÝBER OPTIMÁLNEHO VARIANTU.....	54
2.	VÝBER OPTIMÁLNEHO VARIANTU ALEBO STANOVENIE PORADIA VHODNOSTI PRE POSUDZOVANÉ VARIANTY	54
3.	ZDÔVODNENIE NÁVRHU OPTIMÁLNEHO VARIANTU	55
VI.	MAPOVÁ A INÁ OBRAZOVÁ DOKUMENTÁCIA	56
VII.	DOPLŇUJÚCE INFORMÁCIE K ZÁMERU	59
1.	ZOZNAM TEXTOVEJ A GRAFICKEJ DOKUMENTÁCIE, KTORÁ SA VYPRACOVALA PRE ZÁMER, A ZOZNAM HLAVNÝCH POUŽITÝCH MATERIÁLOV	59
2.	ZOZNAM VYJADRENÍ A STANOVÍSK VYŽIADANÝCH K NAVRHOVANEJ ČINNOSTI PRED VYPRACOVANÍM ZÁMERU	60
3.	ĎALŠIE DOPLŇUJÚCE INFORMÁCIE O DOTERAJŠOM POSTUPE PRÍPRAVY NAVRHOVANEJ ČINNOSTI A POSUDZOVANÍ JEJ PREDPOKLADANÝCH VPLYVOV NA ŽIVOTNÉ PROSTREDIE	60
VIII.	MIESTO A DÁTUM VYPRACOVANIA ZÁMERU	61
IX.	POTVRDENIE SPRÁVNOSTI ÚDAJOV	61
1.	SPRACOVATELIA ZÁMERU	61
2.	POTVRDENIE SPRÁVNOSTI ÚDAJOV PODPISOM (PEČIATKOU) SPRACOVATEĽA ZÁMERU A PODPISOM (PEČIATKOU) OPRÁVNENÉHO ZÁSTUPCU NAVRHOVATEĽA	61

I. ZÁKLADNÉ ÚDAJE O NAVRHOVATEĽOVI

1. NÁZOV

HEAD Studio Reality & development s.r.o.

2. IDENTIFIKAČNÉ ČÍSLO

51 412 705

3. SÍDLO

Orlík 508/7, 010 04 Žilina

4. MENO, PRIEZVISKO, ADRESA, TELEFÓNNE ČÍSLO A INÉ KONTAKTNÉ ÚDAJE OPRÁVNENÉHO ZÁSTUPCU OBSTARÁVATEĽA.

Meno priezvisko: Ing. Vladimír Gašpírik
číslo telefónu: 0918030674
Email: gaspírikv@gmail.com

5. MENO, PRIEZVISKO, ADRESA, TELEFÓNNE ČÍSLO A INÉ KONTAKTNÉ ÚDAJE KONTAKTNEJ OSOBY, OD KTOREJ MOŽNO DOSTAŤ RELEVANTNÉ INFORMÁCIE O NAVRHOVANEJ ČINNOSTI A MIESTO NA KONZULTÁCIE

Meno priezvisko: Ing. Vladimír Gašpírik
číslo telefónu: 0918030674
Email: gaspírikv@gmail.com

Meno priezvisko: RNDr. Dagmar Hullová
číslo telefónu: 0905 304 781
Email: dhullova@gmail.com

Miesto na konzultácie: HEAD Studio Reality & development s.r.o. Orlík 508/7,
010 04 Žilina

II. ZÁKLADNÉ ÚDAJE O NAVRHOVANEJ ČINNOSTI

1. NÁZOV

„IBV IVANČINÁ – ZÁHUMNIE ETAPA II“

2. ÚČEL

Účelom predloženého zámeru je posúdenie výstavby rodinných domov v lokalite Záhumnie v obci Ivančiná.

Stavba 8 rodinných domov v I. etape nepodliehala pod proces zisťovacieho konania avšak realizáciou II. etapy výstavby rodinných domov (13) celá činnosť spadá do procesu zisťovacieho konania podľa zákona 24/2006 Z.z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie.

3. UŽÍVATEĽ

Užívateľom budú majitelia rodinných domov

4. CHARAKTER NAVRHOVANEJ ČINNOSTI

Posudzovaná investičná akcia predstavuje výstavbu 13 rodinných domov v lokalite Záhumnie v obci Ivančiná. Plánovaná stavba nadväzuje na už územne povolenú stavbu 8-mich rodinných domov (Záhumnie I.etapa). Spolu bude postavených 21 rodinných domov.

Obec Ivančiná vydala na stavbu 8 rodinných domov územné rozhodnutie č.j. 36/2022/009-stav.Bu z 22.2.2022. (príloha 1)

V zmysle zákona č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie v znení jeho noviel navrhovanú činnosť možno zaradiť podľa prílohy č. 8 zákona do kapitoly 9. Infraštruktúra, položky 16 projekty rozvoja obcí vrátane

- a) pozemných stavieb alebo ich súborov (komplexov), ak nie sú uvedené v iných položkách tejto prílohy, do časti B – zisťovacie konanie (mimo zastavaného územia od 1 000 m²podlahovej plochy)

Navrhovateľ požiadal OU OSŽP v Turčianskych Tepliciach listom zo dňa 24.10.2022 o upustenie od požiadavky variantného riešenia zámeru. Hlavné dôvody žiadosti boli:

- navrhovaná lokalita nadväzuje na zástavbu domov v obci Ivančiná a prepojí funkciu bývania v Ivančinej a Dvorci.
- plánovaná II. etapa stavby IBV IVANČINÁ – ZÁHUMNIE plynule nadviaže na I. etapu (8 rodinných domov, ktoré majú už vydané územné rozhodnutie).
- lokalita bude na základe zmluvy o budúcej kúpnej zmluvy v majetku investora,
- Obec Ivančiná nemá spracovaný územný plán a preto je potrebné v prípade, že podlahová plocha mimo zastavaného územia presiahne 1000 m², spracovať zámer v zmysle zákona 24/2006 Z.z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie. Do posúdenia bude zahrnutá aj I. etapa.
- lokalita je situovaná v I. stupni ochrany v zmysle zákona 543/2002 Z.z.

Okresný úrad OSŽP v Turčianskych Tepliciach listom č.j OU-TR-OSZP-2022/000667-002-Ku zo dňa 8.11.2022 (príloha2) vyhovel žiadosti a tak navrhovateľ predkladá na posúdenie zámer s jedným variantom.

5. UMIESTNENIE NAVRHOVANEJ ČINNOSTI

Kraj: Žilinský
Okres: Turčianske Teplice
Obec: Ivančina
Katastr. územie: Ivančina, Dvorec nad Turcom
Parcelné čísla II.etapy: KN C: 168/5
Parcelné čísla I.etapy podľa územného rozhodnutia:
KNC: 168/5, 261 ,169,238/3 v k.ú..Ivančina
KNC: 122/2, 122/3, 109, 89/1, 89/2 k.ú. Dvorec nad Turcom

Lokalita pre výstavbu spolu 21 rodinných domov sa nachádza južne od existujúcej zástavby obce Ivančina, z východnej strany sú objekty p. Vereša a z juhu bývalé poľnohospodárske objekty (humno a 2 maštale). Zo západnej strany je voľný pozemok (E 138 – vedená ako orná pôda) a ďalej rieka Turiec.

Parcela je veľmi mierne svahovitá, nadmorská výška sa pohybuje v rozpätí 457- 461 m n.m. Vo vzdialenosti od 40 do 100 m západne preteká rieka Turiec. Širšie okolie plánovanej aktivity tvorí poľnohospodársky využívaná pôda a juhozápadne miestna časť Dvorec, ktorý je administratívne súčasťou Ivančinej. Zo severnej strany vo vzdialenosti 160 m prechádza cesta III. triedy č. 2181.

6. PREHL'ADNÁ SITUÁCIA UMIESTNENIA NAVRHOVANEJ ČINNOSTI (MIERKA1:50 000)

Prehľadná situácia v mierke 1:50 000 je uvedená v kap. VI.

7. TERMÍN ZAČATIA A SKONČENIA VÝSTAVBY A PREVÁDZKY NAVRHOVANEJ ČINNOSTI

Začiatok stavebných prác : 08/2023

Ukončenie prác a začatie prevádzky: postupná výstavba rodinných domov

8. OPIS TECHNICKÉHO A TECHNOLOGICKÉHO RIEŠENIA

Predložený zámer uvažuje s výstavbou 13 rodinných domov v lokalite Záhumnie v obci Ivančina na parcele 168/5. Plánovaný zámer nadväzuje na podnikateľský zámer IBV Ivančina – Záhumnie I.etapa, ktorá je územne povolená a zahŕňa výstavbu 8 rodinných domov. Spolu bude postavených 21 rodinných domov.

Projektová dokumentácia, ktorá bola podkladom pre zámer podľa zákona 24/2006 Z.z. nerieši samotnú výstavbu rodinných domov, ale v zmysle projektovej dokumentácie pre územné konanie stanovuje limity pre ich výstavbu. Samotná výstavba rodinných domov bude mať individuálny charakter.

Záujmové územie je nezastavané, vedené ako trvalý trávny porast, ktorý sa v súčasnosti intenzívne nevyužíva. Lokalita pre svoju priaznivú polohu umožňuje výstavbu rodinných

domov s priamym napojením na štruktúru blízkej obce. Riešená lokalita (Záhumnie - II. etapa) sa napojí na obslužnú komunikáciu, ktorá sa z časti vybuduje v I. etape. V druhej etape sa komunikácia zokruhuje. Pre komplexnosť údajov uvádzame dostupné údaje aj o stavbe IBV Ivančiná I. etapa.

Plocha I, etapy	5 571 m ²
- Z toho plocha 8 pozemkov	4 635 m ²
- Z toho plocha komunikácie	936 m ²

8 samostatne stojacich rodinných domov s jedným podlažím, bez podpivničenia, so sedlovou alebo valbovou strechou. Pri rodinných domoch je vyčlenená plocha pre parkovanie 2 motorových vozidiel. RD budú napojené na inžinierske siete – elektrickú energiu z novobudovanej kioskovej trafostanice, ktorá bude napojená na VN 22 kV vedenie č.209. Z trafostanice budú vyvedené NN káble do istiacich a rozpojovacích pilierov PRIS. V trase NN káblov bude uložená optochránička. Rodinné domy budú napojené na vodu rozšírením vodovodnej siete v dĺžke 340 m s napojením na existujúci vodovod LT DN100. Na potrubí budú osadené podzemné požiarne hydranty DN80. Splaškové odpadové vody budú akumulované vo vodotesných žumpách. Vykurovanie bude pomocou elektrických kotlov v kombinácii s teplovzdušným krbom.

II. etapa

Plocha II. etapy	8 531 m ²
- Z toho plocha pre rodinné domy	2 729 m ²
- Z toho odstavné plochy	1 246 m ²
- Z toho zeleň pri RD	3 992 m ²
- Z toho komunikácia	430 m ²
- Z toho verejná zeleň	134 m ²

Rodinné domy sú navrhované ako jednopodlažné so sedlovou, valbovou, pultovou strechou min 15°, max. 30°, prípustné je podkrovie. Všetky rodinné domy sú navrhnuté s výškou od terénu do 9,0 m. Medzi jednotlivými rodinnými domami je odstupová vzdialenosť min. 4,0 m bez okien z obytných miestností a min. 7,0 m s oknami z obytných miestností.

Samotná výstavba rodinných domov bude mať individuálny charakter, pričom bude predmetom samostatných projektov, v rámci ktorých budú riešené vlastné objekty rodinných domov, ich pripojenie na pripravené prípojky IS, domové prípojky a tiež spevnené plochy pri nich..

Pre každý rodinný dom v II. etape bude zabezpečené parkovacie státie pre tri automobily (STN 73 6110/Z2. vyžaduje 2 parkovacie miesta), a taktiež plocha vymedzená na umiestnenie komunálneho odpadu.

Objektová skladba projektu pre územné konanie IBV Ivančiná Záhumnie - II. etapa:

- SO 01 RD1 – SO 13 RD 13 – NAVRHOVANÝ RODINNÝ DOM
- SO 14 – SPEVNENÁ PLOCHA, PLOCHA PRE ODSTAVENIE VOZIDLA
- SO 15 – SPEVNENÁ PLOCHA PRÍSTUPOVÁ KOMUNIKÁCIA
- SO 16 – OPLOTENIE
- SO 17 – KANALIZAČNÁ PRÍPOJKA - ŽUMPA
- SO 18 – NN – ELKTRICKÁ PRÍPOJKA
- SO 19 – VODOVODNÁ PRÍPOJKA
- SO 20 – VEREJNÉ OSVETLENIE

Objekty rodinných domov budú napojené na navrhované inžinierskej siete:

- elektrickú energiu NN prípojkou z kioskovej trafostanice TR 160 kVA povolenej v I. etape

- pitnú vodu - vodovodnou prípojkou napojenou na rozšírený existujúci verejný vodovod LT DN100 vedený súbežne s miestnou komunikáciou, parc. č. 109, k.ú. Dvorec nad Turcom. Dĺžka vodovodnej prípojky bude 470 m. Na vodovodných radoch budú vybudované vodovodné odbočenia k jednotlivým pozemkom ukončené zaslepením. Vodovodné odbočenia budú vyhotovené z prípojkového ventilu s navrtavacou armatúrou DAV, ktorý umožňuje dodatočné navrtanie potrubia a pripojenia na vodovod až po ukončení tlakových skúšok vodovodného radu a odovzdání vodovodu do prevádzky. Samotné vodovodné prípojky pre RD budú realizované v rámci stavebného povolenia každého RD jednotlivo.

Okrem verejných sietí budú rodinné domy:

- napojené na žumpu, ktorá bude akumulovať splaškové odpadové vody a ktorá bude súčasťou stavebného povolenia každého rodinného domu. Čistenie splaškových odpadových vôd bude na vhodnej ČOV.
- odvádzať dažďovú vodu voľne do vsaku (napr. okapové chodníky popri RD) alebo zbierať dažďovú vodu v nádrži a späť ju využívať na zavlažovanie
- vykurované individuálne, uvažované je vykurovanie pomocou tepelného čerpadla a ako sekundárny zdroj vykurovania krb. V domoch sa uvažuje s podlahovým teplovodným vykurovaním. Príprava TUV bude pomocou tepelného čerpadla.
- dopravne napojené zo spevnenej plochy – prístupovej komunikácie, ktorá bude napojená na novo navrhovanú komunikáciu (parcela č. 261, k.ú. Ivančiná, ktorá nadväzuje na komunikáciu – parcela č. 108/2 a 129, v k.ú. Dvorec nad Turcom cez premostenie potoka). Prístupová komunikácia k rodinným domom II. etapy IBV Záhumnie bude mať šírku 3 m a plochu 430 m²
- oplotené do výšky 1,5 m. V oplotení od miestnej komunikácie bude osadená brána pre vjazd osobných aut a bránička pre peších.

Súčasný stav:

Plocha, kde sa má vybudovať stavba IBV Ivančiná Záhumnie I. a II. etapa je v súčasnosti nezastavaná, vedená v katastri nehnuteľnosti ako trvalý trávny porast. Na lokalite nie sú žiadne stromy ani kríková zeleň. Investor má uzatvorenú s majiteľom parcely KNC 168/5 zmluvu o budúcej zmluve.

9. ZDÔVODNENIE POTREBY NAVRHOVANEJ ČINNOSTI V DANEJ LOKALITE

Zvyšujúce sa požiadavky na bývanie v rodinných domoch iniciovali navrhovateľa na hľadanie vhodných lokalít na bývanie. Na základe súčasných trendov bývania na dedine bola vytypovaná lokalita Záhumnie v Ivančinej vzhľadom na jej dobrú polohu k existujúcej zástavbe, bezproblémovým napojením na potrebné inžinierske siete. Nová IBV rozšíri zastavané územie v Ivančinej a prirodzene prepojí objekty bývania v miestnej časti Dvorec nad Turcom s bývaním v Ivančinej.

10. CELKOVÉ NÁKLADY

Celkové predpokladané náklady na prípravu a vybudovanie (okrem rodinných domov) inžinierskych sietí v IBV Ivančiná - Záhumnie predstavujú : cca 200 000 .- €

11. DOTKNUTÁ OBEC

Obec Ivančiná 35
038 45 Ivančiná

12. DOTKNUTÝ SAMOSPRÁVNÝ KRAJ

Žilinský samosprávny kraj

13. DOTKNUTÉ ORGÁNY

Okresný úrad odbor starostlivosti o životné prostredie Turčianske Teplice, ul. SNP 514/122, 039 01 Turčianske Teplice
Okresný úrad odbor dopravy a pozemných komunikácií Martin, stále pracovisko 039 01 Turčianske Teplice
Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Martine, Kuzmányho 23, 036 01 Martin
Okresný úrad, odbor pozemkový a lesný Martin, P. Mudroňa 45, 036 01 Martin
Okresné riaditeľstvo hasičského a záchranného zboru, V. Žingora 30, 036 01 Martin
Ministerstvo zdravotníctva SR, Inšpektorát kúpeľov a žriedel, P.O. BOX 52 837 52 Bratislava 37

14. POVOĽUJÚCI ORGÁN

Obec Ivančiná (stavebný úrad)
Okresný úrad odbor starostlivosti o životné prostredie Turčianske Teplice – vodné stavby
Okresný úrad odbor dopravy a pozemných komunikácií - príjazdová komunikácia

15. REZORTNÝ ORGÁN

Ministerstvo dopravy a výstavby SR Bratislava

16. DRUH POŽADOVANÉHO POVOLENIA NAVRHOVANEJ ČINNOSTI PODĽA OSOBITNÝCH PREDPISOV

Na výstavbu rodinných domov a inžinierskych sietí sa vyžaduje podľa zákona č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku v znení neskorších predpisov:

- územné povolenie a stavebné povolenie podľa zákona č. 50/76 Z.z. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku v znení noviel
- stavebné povolenie podľa zákona č. 364/2004 Z.z. o vodách – vodné stavby
- stavebné povolenie podľa zákona č. 135/61 Z.z. o pozemných komunikáciách v znení noviel

17. VYJADRENIE O PREDPOKLADANÝCH VPLYVOCH NAVRHOVANEJ ČINNOSTI PRESAHUJÚCICH ŠTÁTNE HRANICE.

Výstavba 21 rodinných domov v lokalite Záhumnie v obci Ivančiná vzhľadom na ich lokalizáciu, vzdialenosť od štátnych hraníc a možné vplyvy na okolie, nebude mať žiadny vplyv na životné prostredie presahujúci štátne hranice.

III. ZÁKLADNÉ INFORMÁCIE O SÚČASNOM STAVE ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA DOTKNUTÉHO ÚZEMIA

1. CHARAKTERISTIKA PRÍRODNÉHO PROSTREDIA VRÁTANE CHRÁNENÝCH ÚZEMÍ

Posudzované územie sa nachádza juhozápadne od zastavaného územia obce Ivančina. Širšie hranice posudzovaného územia sú tvorené (zo severu) cestou tretej triedy III/2181, (z juhu a z východu) cestou tretej triedy III/2182 zo západu riekou Turiec. Posudzované územie sa nachádza na trávinatej ploche v strede vyčleneného územia medzi cestou tretej triedy III/2182 a posudzovanou lokalitou sa nachádzajú objekty bývalého hospodárskeho dvora a severne sa nachádzajú záhrady a hospodárske budovy prislúchajúce k rodinným domom.

1.1. Geomorfologické pomery

Riešené územie v súlade s geomorfologickým členením Slovenska (Mazúr, Lukniš) patrí do alpsko-himalájskej sústavy, podsústavy Karpaty, provincie Západné Karpaty, subprovincie vnútorné Západné Karpaty.

Oblasť	Celok	Podcelok
Fatransko-tatranská	Turčianska kotlina	Diviacka pahorkatina

1.2. Geologická stavba

Z geologického hľadiska v širšom okolí predmetnej oblasti vystupujú útvary paleogénu, hlavne neogénu a kvartéru.

V hlbšom podloží Turčianskej kotliny sa nachádzajú paleogénne horniny (podtatranská skupina) zastúpené vrstvami s charakteristickými flyšovým a flyšoidným vývojom s výraznou prevahou pelitov nad pieskovecami. Výplň kotliny je tvorená neogénnymi sedimentami, ktoré sú tvorené staršími „martinskými vrstvami“, ktorých najvyššou fáciou sú íly s rôznym zastúpením piesčitej frakcie. Hrúbka martinských vrstiev presahuje 500 metrov a južnejšie na nich diskordantne ležia „diviacke vrstvy“, vyznačujúce sa podstatným zastúpením pelitickej t.z. jemnozrnnej ílovitej zložky.

Kvartér je zastúpený v najbližšom okolí hodnoteného územia hlavne deluviálnymi uloženinami a nižšie v širšom okolí aluviálnymi litofáciami časti povodia toku Turiec a jeho prítokov, ktoré vytvárajú širokú poriečnu nivu. Proluviálne uloženiny sú produktmi exogénneho zvetrávania prítomných mezozoických karbonatických komplexov a granitoidných hornín kryštalinika Malej Fatry. Proluviálne hrubozrnne štrkovité sedimenty majú lokálne prímies hĺn a ich hrúbka dosahuje

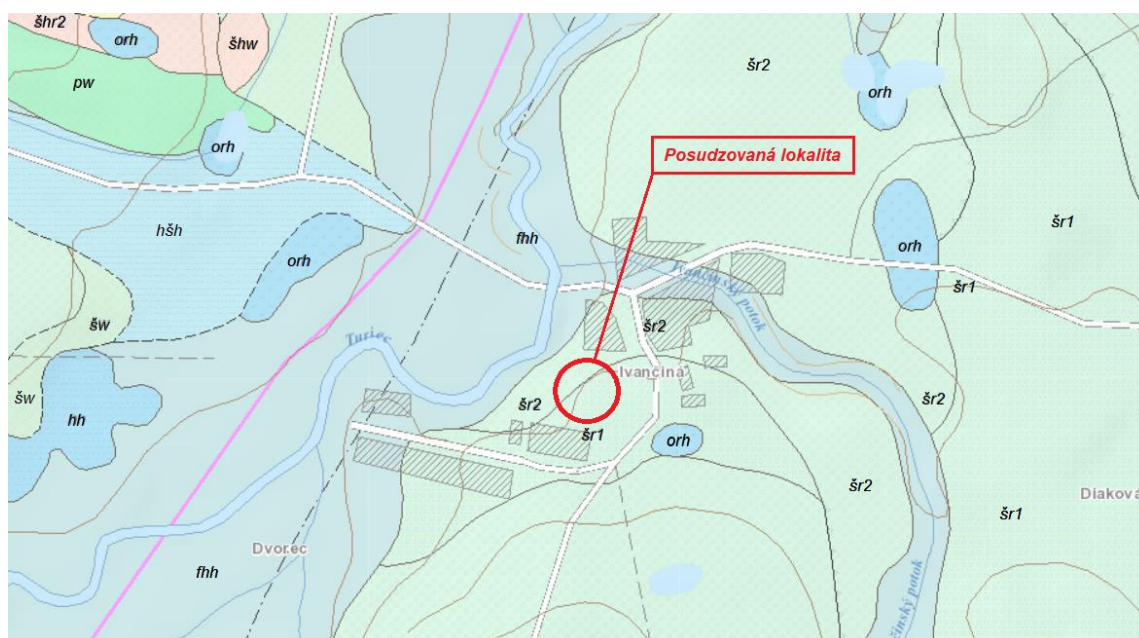
3 - 8 m. V celom hodnotenom území podložie uvedených sedimentov tvoria sedimentárne horniny neogénu vo vývoji martinského súvrstvia. Z informácií z prevzatého hydrogeologického prieskumu vrt HV14 nachádzajúci sa cca 180 m severozápadne od posudzovanej lokality (prieskumné práce povodie Turca – júl 1967), že hladina podzemnej vody v predmetnej lokalite je na úrovni 2,7 m pod povrchom terénu. Podzemná voda sa svojim zložením zaraďuje do skupiny stredne tvrdých vôd vápenato - hydrouhličitanová.

Tab. 1 Profil vrtu prieskumné práce povodie Turca – júl 1967

Hĺbka (m)	Opis	Vek
0,00 - 1,30 m	Hlina hnedá humózna	Kvartér
1,30 - 2,50 m	Piesok silne ílovitý, stredne až hrubozrnný	Kvartér
2,50 - 4,10 m	Štrk hlinitý hrubozrnný piesčitý frakcia 10 -15 % (andezity a karbonáty) valúny strednej veľkosti	Kvartér
4,10 - 4,60 m	Štrk silne ílovitý	Kvartér
4,60 – 6,00 m	Íl plastický, sivomodrý, jemne piesčitý	Neogén
6,00 – 7,00 m	Íl plastický, sivomodrý, jemno piesčitý s obsahom karbonalických valúnov	Neogén
7,00 – 12,00 m	Íl hruboplastický, miestami bridličnatý, sivozelený, miestami s valúnkami vápenca	Neogén

Zdroj: www.geology.sk

Obr. 1 - Geologická mapa – výrez širšieho záujmového územia

Zdroj: www.geology.sk

Vysvetlivky k obrázku č.1

index	útvár	vek	popis
fhf	kvartér	holocén	fluviálne sedimenty: litofaciálne nečlenené nívne hliny, alebo piesčité až štrkovité hliny dolinných nív a nív horských potokov
šw	kvartér	pleistocén	fluviálne sedimenty: štrky, piesčité štrky a piesky dnovej akumulácie v nízkych terasách
šhw	kvartér	pleistocén	fluviálne sedimenty: štrky, piesčité štrky a piesky v nízkych terasách s pokryvom spraší a deluviálnych splachov
Šhr2	kvartér	pleistocén	fluviálne sedimenty: piesčité štrky a štrky nižších stredných terás s pokryvom spraší a nerozlíšených deluviálnych hĺn a splachov
šm	kvartér	pleistocén	fluviálne sedimenty: štrky, piesčité štrky a reziduálne štrky nerozlíšených akumulácií vrchných terás
Šr1	kvartér	pleistocén	fluviálne sedimenty: piesčité štrky a štrky vyšších stredných terás
Šr2	kvartér	pleistocén	fluviálne sedimenty: piesčité štrky a štrky nižších stredných terás

pw	kvartér	pleistocén	proluviálne sedimenty: hlinité a piesčité štrky s úlomkami hornín v nízkych náplavových kužeľoch
hh	kvartér	holocén	fluviálno-organické sedimenty: jemnopiesčité, ílovité až hnilokalové humózne hliny mŕtvych ramien a močiarov
hšh	kvartér	holocén	proluviálne sedimenty: prevažne hliny a piesčité hliny s úlomkami hornín a zahlienenými štrkami v nivných náplavových kužeľoch
orh	kvartér	holocén	organické sedimenty: rašeliny (slatiny a vrchoviská), humózne rašelinové hliny

Podľa inžiniersko-geologickej rajonizácie sa predmetné územie nachádza v rajóne kvartérnych sedimentov – rajón údolných riečnych náplavov (F). Kvartér je reprezentovaný fluviálnymi sedimentmi (piesčité štrky a štrky nižších a vyšších stredných terás). Prevažne nivné humózne hliny alebo hlinito-piesčité až štrkovito-piesčité hliny dolinných nív s hrúbkou kvartérneho pokryvu dosahuje 2 – 10 m. Z hľadiska inžinierskogeologickej rajonizácie sa v území nachádzajú rajóny uvedené v tabuľke 1.

Tab. 2 - Inžinierskogeologická rajonizácia záujmového územia:

Kód rajónu	Názov rajónu	Názov formácie
Ft	rajón pleistocénnych riečnych terás	formácia kvartérnych sedimentov
Fh	rajón náplavov horských tokov	formácia kvartérnych sedimentov
C	rajón koluviálnych sedimentov	formácia kvartérnych sedimentov
D	rajón deluviálnych sedimentov	formácia kvartérnych sedimentov
Du	rajón sedimentov úvalín	formácia kvartérnych sedimentov
Ss	rajón ílovcovo-vápencových hornín	pestrá pieskovcovo – slieňovcovo - vápencová formácia
Nz	rajón neogénnych zlepených sedimentov	molosová formácia
P	rajón proluviálnych kužeľov a plášťov	formácia kvartérnych sedimentov
Or	rajón rašelinísk	formácia kvartérnych sedimentov

Zdroj: Atlas krajiny, 2002

Obr. 2 - Mapa inžinierskogeologickej rajonizácie - výrez

Zdroj: Atlas krajiny, 2002

Podľa základného regionálneho geologického členenia Západných Karpát sa záujmové územie nachádza v :

jednotke I. rádu (oblasť, pásmo)	vnútrohorské panvy a kotliny
jednotke II. rádu (podoblasť, zóna)	vnútorné kotliny
jednotke III. rádu (podoblasť, zóna)	Turčianska kotlina

Geodynamické javy

Lokalita sa nachádza na z hľadiska neotektonických javov na rozhraní dvoch negatívnych jednotiek (medzihorská kotlina) s veľkým poklesom a (medzihoľská kotlina) so stredným poklesom. Na základe "Atlasu máp stability svahov SR" môžeme predmetné územie charakterizovať ako územie, ktoré spadá do Rajónu stabilných území - Územia prevažne stabilné, resp. územia s veľmi nízkym stupňom náchylnosti ku vzniku svahových deformácií.

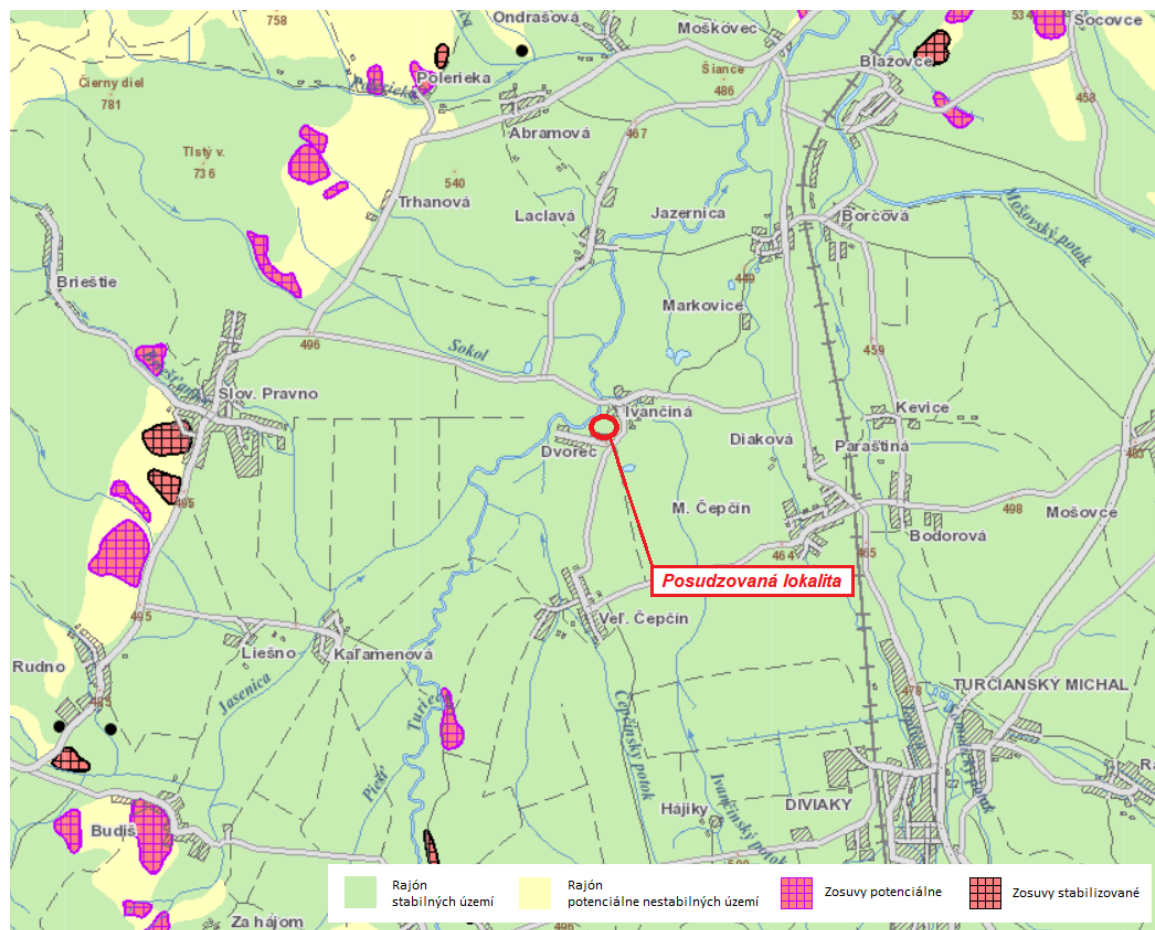
Svahové deformácie zosuvy

Zosuvy

Tektonické porušenie a vysoký reliéf sú faktormi podporujúcimi tvorbu zosuvov. Z hľadiska vývoja svahových deformácií sú atmosferické zrážky jedným z najvýznamnejších prírodných faktorov. Infiltráciou zrážkovej vody sa výrazne zhoršujú pevnostno-deformačné vlastnosti pokryvných útvarov a menia sa hydrogeologické

pomery vo svahu. V širšom území sú evidované len potenciálne a stabilizované zosuvy nachádzajúce sa v rajóne potenciálne nestabilných území najbližšia oblasť sa nachádza severozápadne od posudzovanej lokality vo vzdialenosti cca 3,4 km (Trhanová - identifikované viaceré potenciálne zosuvy), cca 4 km západne za obcou Slovenské Pravno – boli identifikované dva stabilizované a tri potenciálne zosuvy). Juhozápadne od posudzovanej lokality vo vzdialenosti cca 3 km je identifikovaný ešte jeden zosuv na pravom brehu rieky Turiec (juhovýchodne od obce Kaľamenová).

Obr. 3 - Mapa aktívnych a potenciálnych zosuvov v širšom území

Zdroj: Atlas máp stability svahov Slovenskej republiky

Seizmicita územia

Seizmicita - podľa normy STN EN 1998-1 (STN 730036) patrí dotknuté územie do oblasti seizmického ohrozenia s hodnotou špičkového zrýchlenia $0,7 - 0,8 \text{ m.s}^{-2}$.

Vzhľadom na nízku seizmicitu územia prevažná časť územia spadá do oblasti 6 - 7 °MSK 64 výstavba v regióne si nevyžaduje antiseizmické opatrenia na zabezpečenie funkčnosti a bezpečnosti stavieb.

Radónové riziko

Radón vzniká v prírodnom prostredí prirodzeným rádioaktívnym rozpadom uránu U_{238} , ktorý je prítomný v stopových množstvách vo všetkých horninách. Je jedným z faktorov vplývajúcich na zdravotný stav obyvateľstva, ktorého účinku je obyvateľstvo vystavené zo stavebných materiálov, z horninového podlažia budov a z vody. V odvodenej mape radónového rizika v atlase SR je posudzované územie zaradené do stredného radónového rizika.

Ložiská nerastných surovín

V k.ú obce Ivančiná sa nachádza ťažené ložisko nevyhradeného nerastu – Ivančiná za Jarkom pre stavebné suroviny – štrkopiesky a piesky (nachádzajúce sa cca 700 m severovýchodne od posudzovanej lokality). Ďalšie ložisko Blažovce - Medziház nevyhradeného nerastu (stavebné suroviny – štrkopiesky a piesky) sa nachádza v k.ú. Blažovce vo vzdialenosti cca 3,9 km severovýchodným smerom od posudzovanej lokality. Najbližšie ložisko vyhradených nerastov – surovina nerudy - dolomit Rakša (jedná sa o ložisko so zastavenou ťažbou alebo na ktorom sa nepredpokladá využívanie zásob) sa nachádza približne 6,8 km juhovýchodným smerom od posudzovanej lokality.

1.3. Hydrologické pomery

1.3.1. Povrchové vody

Na sformovaní súčasnej podoby Turčianskej kotliny mali značný podiel vodné toky. Cele riešene územie okresu Martin spadá do povodia rieky Váh. Hlavné hydrologické osi územia tvoria rieky Váh a Turiec. Váh preteká severnou časťou kotliny, centrálnou osou kotliny je rieka Turiec, do ktorej sa vlieva väčšina existujúcich potokov.

Západná hranica katastrálneho územia obce Ivančiná je tvorená korytom vodného toku Turiec, ktorý je vodohospodársky významný tok (4-21-05-020). Rieka Turiec preteká vo vzdialenosti cca okolo 30 m severozápadným smerom od (severozápadného rohu posudzovanej lokality čo predstavuje najkratšiu vzdialenosť posudzovanej lokality od rieky Turiec). Juhozápadným okrajom katastrálneho územia obce Ivančiná preteká Čepčinský potok (pravostranný prítok Turca má dĺžku 7 km). Stredom katastrálneho územia obce preteká Ivančinský potok (pravostranný prítok Turca) s dĺžkou 5,8 km. V severovýchodnej časti katastrálneho územia obce Ivančiná preteká rieka Teplica pravostranný prítok Turca s celkovou dĺžkou 27,5 km, Slovenský rybársky zväz Turčianske Teplice, 3-43-40-4-1 Teplica (lososový revír lovný).

1.3.2. Vodné plochy

Stojaté vody v Turčianskej kotline sú umelého charakteru a vznikli po antropických zásahoch do krajiny (štrkoviska a pieskovne, retenčné a požiarne nádrže). V rámci katastrálneho územia obce Ivančiná sa v predmetnej lokalite vyskytuje viacero vodných plôch v správe Slovenského rybárskeho zväzu Turčianske Teplice (napríklad dva rybníky v severnej časti katastrálneho územia obce – “rašeliniská Za jarkom”). (Rybník “Hájiky – ľavý breh Teplice”), (Rybník “Proti hrádzi” – južne od Dvorca), a jeden rybník “Pri Andrášovom kruhu” - JZ od Dvorca, ktorý sa nachádza na súkromnom pozemku.

V rámci katastrálneho územia obce Ivančiná sa na jej území nachádza chránený areál so IV. stupňom ochrany prírody - **CHA Ivančinské močiare** s rozlohou 2,93 ha. Predmet ochrany významná funkcia refúgia močiarnych druhov rastlín, vodných vtákov, obojživelníkov, vodných a močiarnych bezstavovcov a ich spoločenstiev. Podzemné vody.

1.3.3. Podzemné vody

Podľa hydrogeologickej rajonizácie SR patrí územie obce Ivančiná do hydrogeologického rajónu QP 033 Paleogén, neogén a kvartér Turčianskej kotliny vyznačujúci sa medzizrnovou priepustnosťou.

Bazálne súvrstvie paleogénu tvorí spolu s karbonátmi mezozoika jednotný zvodnený komplex s rovnakým režimom a obehom podzemných vôd. Ílovcovo – pieskovcove súvrstvie je v dôsledku prevahy ílovcov nízko zvodnené s obmedzeným obehom podzemných vôd viazaných na zónu zvetrávania. Dominantne postavenie majú sedimenty kvartéru, v ktorých vyviera 51 % podzemnej vody. Z tohto komplexu sa najvýznamnejšie javia celky fluvialných sedimentov dolinných nív a to najmä nivy v oblasti Turca.

Hydrogeologicky význam majú sedimenty Suchej Vríce prepojené s podložnými štrkmi neogénu, zvodnené do hĺbky 30 m s koeficientom filtrácie $2,5 \cdot 10^{-3}$ až $1,1 \cdot 10^{-3} \text{ m.s}^{-1}$ ako i náplavy Valčianskeho potoka, s hrúbkou 2 až 5,5 m a s koeficientom filtrácie $2,2 \cdot 10^{-5}$ až $4,3 \cdot 10^{-3} \text{ m.s}^{-1}$. Sedimenty ostatných tokov nevytvárajú predpoklady pre akumuláciu podzemnej vody a aj v prípadoch dotácie z priľahlých terás vodu neudržia. Voda buď prestupuje do toku alebo vystupuje na povrch a je odvedená drenážou.

Turiec od Jazernice po Košťany nad Turcom je drénom vodohospodársky významných karbonatových štruktúr v povodí. Najväčší ľavostranný prítok je Sucha Vríca, ktorá pri vstupe do kotliny (Kláštor pod Znievom) ma dotačný charakter pre podložné karbonátové štrky a zlepenice.

Hydrogeologické pomery záujmového územia sú dané jeho geologickou stavbou. Z hľadiska hydrogeologického zloženia môžeme v predmetnom území identifikovať dva druhy vrchného kolektora:

fQ - fluviálnymi sedimentami dolinných nív: niva Váhu a dolného - stredného Turca, (jedná sa o kvartérne horniny s medzizrnou priepustnosťou s koeficientom prietochnosti na úrovni $T > 3 \cdot 10^{-3} [\text{m}^2 \cdot \text{s}^{-1}]$ a variabilitou prietochnosti - $sY = 0,3 - 0,6$).

fQt - akumulácia terasy - fluviálne štrky, piesčité štrky, (jedná sa o kvartérne horniny s medzizrnou priepustnosťou s koeficientom prietochnosti na úrovni $T > 3 \cdot 10^{-3} [\text{m}^2 \cdot \text{s}^{-1}]$ a variabilitou prietochnosti - $sY = 0,9$).

Na základe geochemickej charakteristiky prostredia jedná sa o silikátovo-karbonátogénne podzemné vody Ca-HCO_3 , resp. Ca-Mg-HCO_3 typ o celkovej mineralizácii 300 - 800 mg/l. Podzemné vody s zhoršenými kvalitatívnymi vlastnosťami s neprípustnými koncentráciami NO_3 , PO_4 , NH_4 a NO_2 .

V predmetnom území sa vyskytujú silikátovo-karbonátogénne podzemné vody (chemický typ Ca-HCO_3 , resp. Ca-Mg-HCO_3 typ) s celkovou mineralizáciou 200-800 mg/l. Horninové prostredie kvartér - fluviálne sedimenty terás - štrky, piesčité štrky a piesky (pleistocén). Podzemné vody s triedou kvality E podzemné vody charakteristické najmä nadlimitnými koncentráciami NO_3 a PO_4 z poľnohospodárskej činnosti, na niektorých odberových miestach zaznamenané nevyhovujúce obsahy ChSK, O_2 a Al.

Podzemná voda v aluviálnej nive Turca sa nachádza v hĺbke 3 – 4 m a kolíše v závislosti od hydrologických stavov v tokoch Turca. Generálny smer prúdenia podzemných vôd Turca je sever – juh. Dynamika podzemných vôd vyplýva z charakteru prietochnosti podložných sedimentov a zrážkovej činnosti. Podľa údajov z najbližších hydrogeologických vrtov v obci Ivančiná hladina podzemných vôd kolísala v rozmedzí od 1,1 - 2,1 m pod terénom.

1.3.4. Minerálne a termálne vody

V okolí posudzovanej lokality sa nenachádzajú žiadne prírodné minerálne a liečivé vody. Najbližšie zdroje v Socovciach - cca 6 km (vrt Hv-107 - zdroj geotermálnych vôd v k.ú Socovce, s výdatnosťou 12 l.s^{-1} , a s teplotou 17°C) Kláštor pod Znievom - cca 6,5 km (prameň prírodnej minerálnej vody je KM1) severovýchodne od posudzovanej lokality. Zdroj prírodných liečivých zdrojov v Turčianskych Tepliciach je vzdialená od posudzovanej lokality cca 6,3 km juhovýchodným smerom. Posudzovaná lokalita nezasahuje do žiadnych ochranných pásiem (ani I. a ani II. stupňa).

Tab. 3 - Zoznam využívaných prírodných minerálnych zdrojov v okrese Martin

Typ MP	Stav	Využitie	Ochranné pásmo	Názov	Katastrálne územie
--------	------	----------	----------------	-------	--------------------

Prameň	Existuje	Využívaný	Nie	Smradľavá voda	Slovany
Vrt	Existuje	Využívaný	Nie	Vrt Hv -107	Socovce
Vrt	Existuje	Využívaný	Nie	KM-1	Kláštôr pod Znievom
Vrt	Existuje	Využívaný	Áno	Fatra II BJ -2	Martin (Záturčie)
Vrt	Existuje	Využívaný	Áno	Vrt BJ-4	Martin (Záturčie)

Zdroj: RUSES Martin

1.3.5. Vodohospodársky chránené územia

Región Turiec a osobitne okres Martin patrí medzi najbohatšie zásobárne vody v SR, pričom najvýznamnejšie zdroje sa nachádzajú na území Chránenej vodohospodárskej oblasti Veľká Fatra. Jej západná hranica pri Mošovciach je vzdialená cca 7 km východne od posudzovanej lokality.

V širšom okolí záujmového územia sa nenachádzajú žiadne vodohospodársky chránené územia, ani zdroje podzemných vôd využívané pre zásobovanie obyvateľstva pitnou vodou. Najbližšie zdroje podzemných vôd využívaných pre účely zásobovania obyvateľstva pitnou vodou sa nachádzajú v k.ú. – vyhlásené pásma hygienickej ochrany vodných zdrojov Slovenské Pravno (k.ú. Brieštie a k.ú. Rudno).

Cez obec Ivančiná prechádza aj ochranné pásmo II. stupňa prírodných minerálnych zdrojov v Budiši (Východná hranica ochranného pásma II. stupňa - vedie poľnou cestou z obce Laclavá južným smerom pozdĺž štátnej cesty cez obec Ivančiná do Veľkého Čepčína).

Najbližšími vodohospodársky významnými vodnými tokmi v zmysle prílohy č. 1 Vyhlášky MŽP SR č. 211/2005 Z.z. sú (Turiec 4-21-05-020, Teplica 4-21-05-047). V zmysle prílohy č. 2 vyhlášky č. 211/2005 Z.z. je rieka Turiec zaradená aj medzi vodárenské vodné toky v úseku rkm 69,4 – 77,40 (úsek mimo k. ú. Martin).

Ramsarská lokalita "RL 09 Mokrade Turca" - 756,71 ha (I. stupeň ochrany) – (vrátane NPR Turiec, CHA Ivančinske Močiare). Mokrade Turca v Turčianskej kotline sú charakteristické mozaikou mokraďových ekosystémov rôzneho typu. Rieka Turiec vytvára meandrujúce, takmer prírodné koryto s málo narušeným vodným režimom, so zachovalou vegetáciou a spolu s viacerými prítokmi podmieňuje existenciu cenných priľahlých mokradí. Lokalita je významná z hľadiska diverzity bentických organizmov, rýb, mokraďových spoločenstiev, biogeografického, hydrologického aj krajinného.

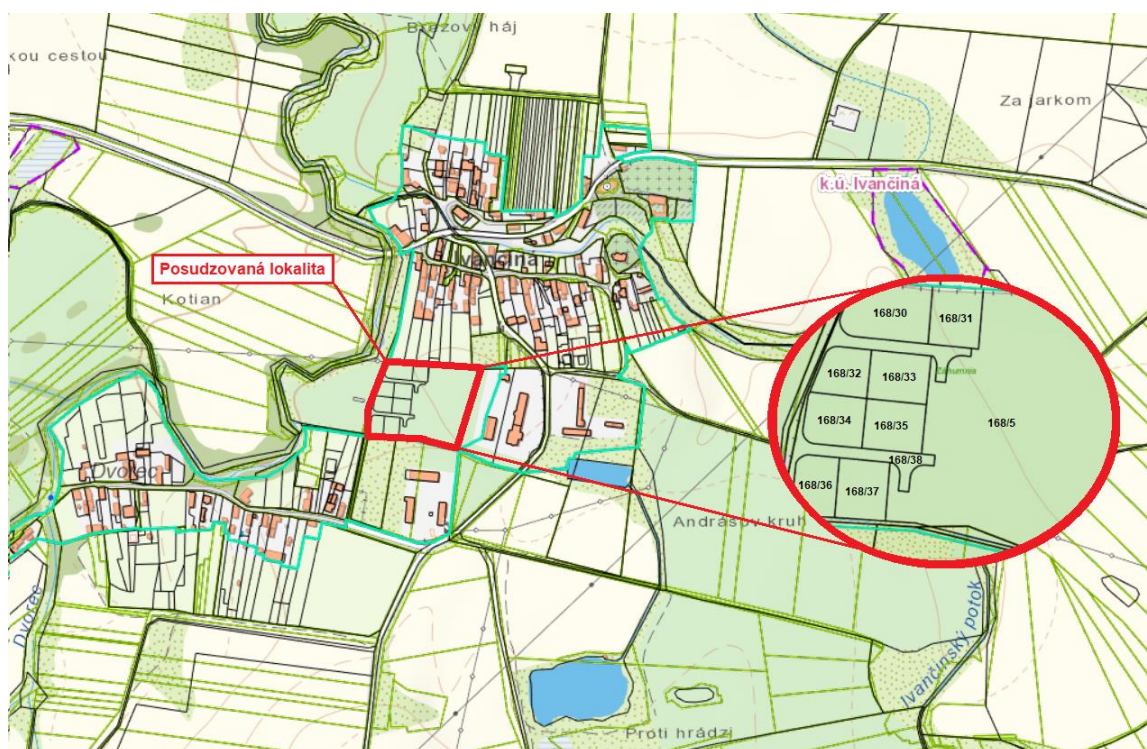
1.4. Pôdne pomery

Záujmová lokalita je vedená na listoch vlastníctva č. 279 ako pozemok lúk a pasienkov (trvalo porastený trávami alebo pozemok dočasne nevyužívaný pre trvalý trávny porast), pozemok je umiestnený mimo zastavaného územia obce. Realizáciou predmetného zámeru dôjde k záberu poľnohospodárskej pôdy. Investičná akcia predstavuje výstavbu 21 rodinných domov (v lokalite Záhumnie v obci Ivančiná) realizovanú v dvoch etapách.

V prvej etape (Záhumnie I. etapa) sa na parcelách č. 168/30, 168/31, 168/32, 168/33, 168/34, 168/35, 168/36, 168/37 plánuje postaviť osem rodinných domov pričom parcela č. 168/38 bude slúžiť ako obslužná komunikácia. Obec Ivančiná vydala na stavbu 8 rodinných domov územné rozhodnutie č.j. 36/2022/009- stav.Bu z 22.2.2022.

V druhej etape predmetnej investičnej akcie sa na parcele č. 168/5 postaví ďalších 13 rodinných domov. Plánovaná stavba bude nadväzovať na už územne povolenú stavbu 8-mich rodinných domov, spolu bude v predmetnej lokalite 21 nových rodinných domov.

Obr. 4 – Posudzovaná lokalita rozparcelovaná 168/30 – 37 a parcela 168/38

Západne od posudzovanej lokality sa nachádzajú chránené pôdy BPEJ 0806042:

- 08 - región mierne chladný, mierne vlhký, s teplotou v januári od -3 až -6 °C, teplotou vo vegetačnom období 12 – 14°C
- 06 - kód hlavnej jednotky – fluvizeme kultizemné, stredne ťažké
- 0 - Rovina bez prejavu plošnej vodnej erózie, svahovitost' v rozmedzí 0° - 3°, Južná expozícia, východná a západná expozícia.
- 2 - Stredne skeletovité pôdy (obsah skeletu [obj.] v povrchovom a v podpovrchovom horizonte 25–50 %), Stredne hlboké pôdy (30–60 cm).
- 2 - stredne ťažké pôdy (hlinité)

Obr. 5 - Mapa chránenej poľnohospodárskej pôdy v predmetnej lokalite

Zrinitosť ovplyvňuje mnohé dôležité vlastnosti pôd, najmä vodný a vlhkosťný režim pôd, tepelný a teplotný režim pôd, pórovitosť (množstvo a druh pórov), pôdnu štruktúru, sorpčnú kapacitu pôd, mechanické a agronomické vlastnosti. Hlinité stredne ťažké pôdy tvoria najrozšírenejší druh s percentuálnym zastúpením cez 45 % z plochy PPF v okrese Martin. Druhým najrozšírenejším pôdnym druhom sú pôdy ílovitohlinité (ťažké pôdy) s percentuálnym zastúpením skoro 33 % a tretím najrozšírenejším druhom sú pôdy piesočnatohlinité (stredne ťažké pôdy – ľahšie) so zastúpením dosahujúcim skoro 18 % plochy PPF v okrese Martin.

1.5. Klimatické pomery

Turčiansku kotlinu podľa Mapy klimatických oblastí SR (Lapin, Faško, Melo, Šťastný, Tomlain, 2002) možno zaradiť do mierne teplej klimatickej oblasti (priemerne menej ako 50 letných dní za rok s denným maximom $\geq 25^{\circ}\text{C}$, júlový priemer teploty vzduchu $\geq 16^{\circ}\text{C}$), kým pohoria, ktoré ju obkolesujú do chladnej oblasti (vlhké podnebie s júlovým priemerom $< 16^{\circ}\text{C}$).

Centrálna časť Turčianskej kotliny vrátane územia mesta Martin patrí do okrsku M5, charakterizovaného ako okrsk mierne teplý, vlhký, s chladnou až studenou zimou, dolinový/kotlinový. Hĺbka premrzania stanovená podľa ON 736196 je pre oblasť MT – 5 je stanovená na hodnotu 130,8 cm.

Posudzovanú oblasť na základe klimaticko-geografického členenia môžeme zaradiť do klimaticko-geografického typu - kotlinové klíma do subtypu mierne chladného.

Tab. 4 - Vybraná charakteristika klimaticko-geografického typu kotlinové klíma

Klimaticko - geografický subtyp	Interval					
	priemerných teplôt Január [$^{\circ}\text{C}$]		priemerných teplôt Júl [$^{\circ}\text{C}$]		ročného úhrnu zrážok [mm]	
	dolný	horný	dolný	horný	dolný	horný
mierne chladná	-6	-3,5	16	17	600	850

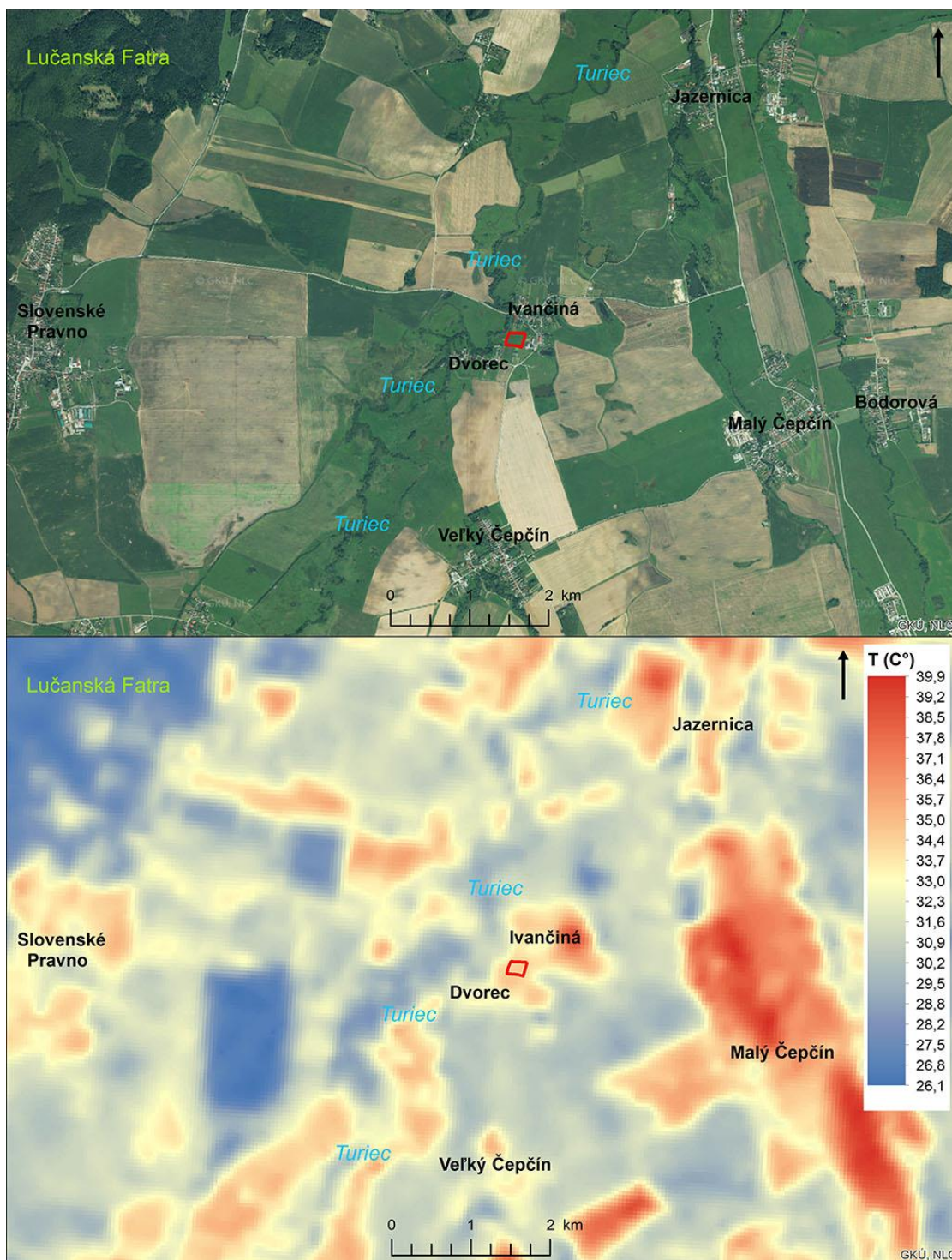
Zdroj: Atlas krajiny SR

Tab. 5 - Klimatická charakteristika územia obce Ivančiná

Priemerná teplota vzduchu	ročná	mesačná január	mesačná júl
teplota v [$^{\circ}\text{C}$]	7 - 8	-3 až -4	16 až 18
Priemerný ročný úhrn zrážok [mm]			700 - 800
Priemerný úhrn zrážok v júli [mm], priemer za r. 1961-1990			60 - 80
Priemerný úhrn zrážok v januári [mm], priemer za r. 1961-1990			40 - 50
Absolútne mesačné maximum zrážok [mm], priemer za r. 1951-2000			250 – 300

Zdroj: Atlas krajiny SR

Obr. 6 - Mapa teploty povrchu v oblasti výstavby zo dňa 22.7.2022, 9:39 (Landsat 8, OLI, TIRS).

Priemerná teplota vzduchu pre tento deň v Martine bola okolo 27 °C (maximálna 32 °C). Červeným polygónom je znázornená lokalita výstavby.

Na ploche lokality sa v súčasnosti nachádza trvalý trávny porast bez drevinovej vegetácie, priemerná teplota na ploche bola približne 34 °C. Podobné teploty mala vidiecka zástavba samotnej obce Ivančiná. Osada Dvorec situovaná v meandri Turca mala 32 °C. Okolité obce (tiež okresné mesto Turčianske Teplice) mali teploty prevažne v rozmedzí 32 – 34 °C. V okolitej poľnohospodárskej krajine boli naopak teploty značne premenlivé hlavne v závislosti od pestovaných plodín a orientácie svahov jednotlivých lokalít, rozsahy teplôt boli od 26 až po 38 °C. Vegetačná pokrývka v podobe rôznych typov plodín (hlavne výška

plodín a hustota výsadby) výrazne ovplyvňuje teplotu polí. Na teplotu povrchov má výrazný vplyv tiež sklon a orientácia svahov, pričom najteplejšie sú príkre západne a južne orientované svahy (trávnaté príkre svahy dosahovali okolo 38 C°). Rozdiely medzi susednými poľami boli niekedy aj 10 C°. Lesíky v poľnohospodárskej krajine mali prevažne medzi 26 – 28 C°. Lesné plochy Lučanskej Fatry mali priemerne okolo 27 C° a jazerá v okolí mali priemerne 29 C°. Turiec s jeho brehovými porastami a zamokrenými plochami v jeho okolí vytvára chladné plochy, chránené plochy na ľavom brehu Turca pri osade Dvorec mali priemerne 29 C°. Najväčší ochladzovací efekt na teplotu majú zapojené porasty vysokých stromov a naopak najvyššie teploty dosahujú obnažené alebo zastavané plochy. Pri zastavaných plochách je dôležitý aj farebný odtieň povrchu, pričom tmavé povrchy majú teploty výrazne vyššie. Z uvedeného dôvodu sa neodporúča používať tmavé povrchy napr. pri strechách. Rovnako sa neodporúča vytvárať rozsiahle zastavané plochy, ale zástavba štruktúrovať plôškami a líniami vegetácie. Pri plošne veľkých stavbách je dobré uplatniť vegetačné strechy. Pri lokalite výstavby odporúčame na obslužnej komunikácii individuálnej bytovej výstavby vytvoriť uličnú alej stromov, rovnako pozdĺž západnej okrajovej cesty.

1.6. Flóra a vegetácia

1.6.1. Flóra

Podľa fyto geografického členenia (Podľa Futáka (1973, 1984) leží posudzovaná lokalita:

- Oblasť západokarpatskej flóry (Carpaticum occidentale) - t.j. Západné Karpaty
- obvod flóry vnútrokarpatských kotlín (Intercarpaticum)
- okres Turčianska kotlina

Na základe fyto geograficko – vegetačného členenia Slovenska (Atlas krajiny SR, 2002) záujmové územie patrí do: bukovej zóny – kryštálicko-druhohornej oblasti. Nachádza sa v okrese Turčianska kotlina, severnom podokrese. Potenciálna prirodzená vegetácia v posudzovanej lokalite bola tvorená jelšovými lesmi na nivách podhorských a horských vodných tokov a v širšom okolí zmiešanými listnato-ihličnatými lesmi v severných karpatských kotlinách.

Reálnu vegetáciu okresu Martin tvoria rozľahlé lesné komplexy pohorí a na ne nadväzujúce hŕňne biotopy v montánnom a subalpínskom stupni, aj človekom intenzívne obhospodarovaná a pozmenená krajina Turčianskej kotliny s mozaikou lúčnych, lesných, mokraďových a krovitých biotopov. Osobitnú kapitolu tvoria vodné toky a ich sprievodná vegetácia.

Samotné riešené územie predstavujú lúčne spoločenstvá porastené trávami - pozemok dočasne nevyužívaný pre trvalý trávny porast. Poľnohospodársky využívané plochy ornej pôdy sa nachádzajú v širšom okolí (susedný pozemok nachádzajúci sa západne od posudzovanej lokality, ale celé okolie mimo intravilán obce sú poľnohospodársky využívané plochy). Podstatne botanicky kvalitnejšie lokality sa nachádzajú v širšom okolí – rieka Turiec a napríklad okolie vodných plôch a podmáčaných lokalít na príklad (CHA Ivančinské močiare).

1.6.2. Fauna

Pri formovaní živočíšnych spoločenstiev mali rozhodujúci význam faktory ako geografická poloha, klimatické podmienky, rastlinné spoločenstvá a samotná činnosť človeka (odlesňovanie, úprava vodných tokov, vznik a rozvoj sídel, dopravy podmienili ústup, prípadne zmeny pôvodných živočíšnych spoločenstiev).

Na základe zoogeografického členenia Slovenska (terestrický biocyklus) (Atlas krajiny SR, 2002) záujmové územie patrí do podkarpatského úseku provincia listnatých lesov. Z pohľadu limnického biocyklu patrí územie do pontokaspickej provincie, hornovažského okresu.

Faunu priamo riešeného územia tvoria prevažne druhy poľnohospodárskej krajiny. Druhovú diverzitu územia zvyšujú prítomné krajinné prvky – brehové porasty vodných tokov pretekajúcich k.ú. obce Ivančiná ako aj vodné plochy a podmáčané pôdy nachádzajúce sa v širšom okolí a nemožno opomíňať ani v tomto území zriedkavé, ale o to hodnotnejšie krajinné prvky (remízky, solitéry, stromoradia) poľnohospodárskej krajiny.

Živočíšstvo je tu rôznorodé môže sa tu vyskytovať srnčia a jelenia zver - srnec lesný (*Capreolus capreolus*), jeleň lesný (*Cervus elaphus*), líška hrdzavá (*Vulpes vulpes*) a predovšetkým hlodavce (hraboše) a hmyzožravce poľnohospodárskej pôdy. V príslušnom území sa môže vyskytovať aj niekoľko desiatok druhov hniezdiacich vtákov, predovšetkým z radu spevavcov a dravých druhov vtákov.

1.6.3. Biotopy

V katastrálnom území Ivančiná môžeme vyčleniť tieto základné druhy biotopov:

Biotop polí a lúk - Biotopy polí a lúk, ale aj v údoliach riek a potokov.

Biotop tečúcich vôd - Patria sem hlavne vodné toky pretekajúce cez k.ú. Ivančiná rieka Turiec, rieka Teplica (pravostranný prítok Turca). Významné sú aj mokradné a podmáčané lúky (NPR Turiec, CHA Ivančinske močiare).

Biotop ľudských sídiel - Typické je súvislé reťazovité osídlenie pozdĺž tokov v pomerne úzkych dolinách. Z významnejších druhov stavovcov boli zistené druhy ako žltouchlost hôrny, muchár sivý, krutohlav hnedý, bocian biely, dáždovník tmavý, sova lesná, hranostaj obyčajný, tchor obyčajný, kuna skalná a pod.

Riešené územie predstavujú prevažne antropogénne biotopy, t.j. človekom vytvorené alebo obhospodarované biotopy v kultúrnej krajine. Porasty prirodzenej vegetácie boli nahradené synantropnou vegetáciou ako výsledok urbanizácie, výstavby dopravných stavieb a poľnohospodárskej činnosti. Dominantné zastúpenie majú biotopy na obrábaných pôdach, ide o obhospodarované biotopy s poľnými kultúrami na ornej pôde. Priamo v posudzovanom území nebol zaznamenaný výskyt vzácnych ani ohrozených živočíšnych druhov.

1.7. Chránené územia - územná ochrana prírody

Lokalita výstavby priamo neleží v žiadnom chránenom území, na lokalite platí prvý stupeň ochrany podľa zákona č. 543/2002 Z. z. Najbližšie sa nachádza rieka Turiec zaradená medzi medzinárodné významné mokrade, územie európskeho významu a národnú prírodnú rezerváciu.

1.7.1. Veľkoplošné chránené územia

Najbližšie veľkoplošné chránené územie Národný park Veľká Fatra sa nachádza východným smerom v najbližšej vzdialenosti približne 6,5 km (ochranné pásmo národného parku v najbližšej vzdialenosti 4,7 km). Západným smerom vo vzdialenosti približne 3 km sa nachádza Lučanská Malá Fatra, ktorá však nie je zaradená v národnej sústave chránených území. Krivánska Fatra, ktorá sa nachádza približne 26 km severne od lokality patrí medzi národné parky (Národný park Malá Fatra).

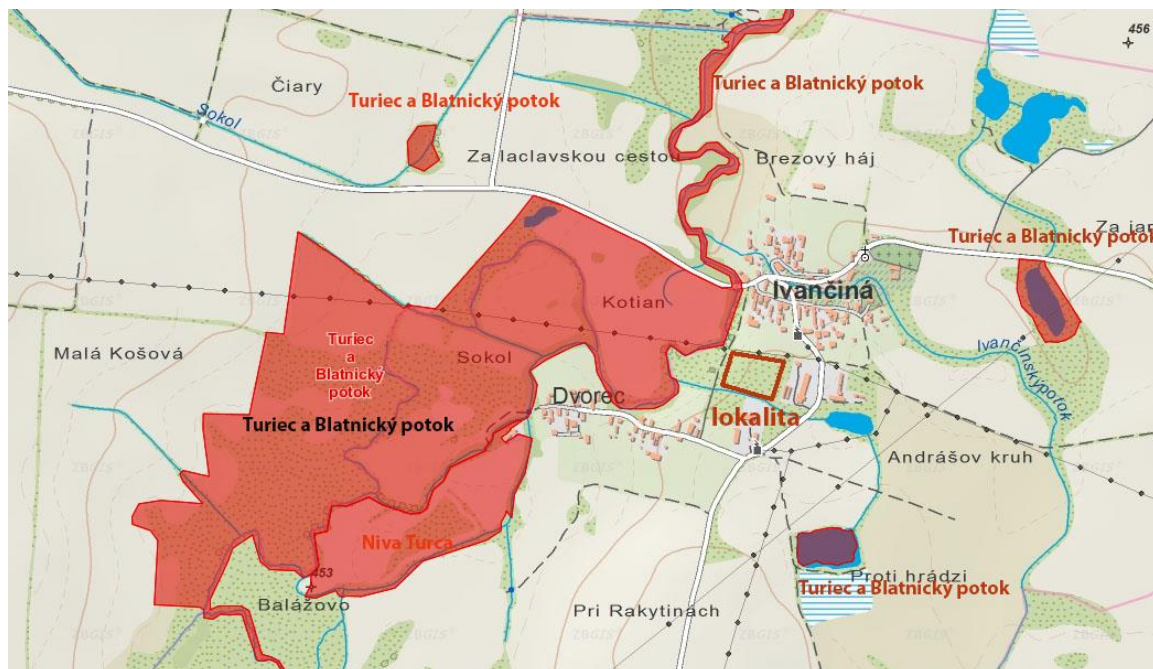
1.7.2. Európska sústava chránených území NATURA 2000

NATURA 2000 je sústava chránených území členských štátov EU. Cieľom sústavy je zachovanie vzácných a ohrozených biotopov, druhov rastlín a živočíchov na území štátov EU. Sústavu NATURA 2000 tvoria chránené vtáčie územia vyhlasované s cieľom ochrany vtáctva a územia európskeho významu s cieľom ochrany ostatných vzácných a ohrozených rastlinných a živočíšnych druh a ich biotopov.

Z území európskeho významu sa najbližšie západne hneď za miestnou komunikáciou (najbližšie približne 30 m od lokality) nachádza rieka Turiec (UEV Turiec a Blatnický potok: SKUEV0382) (Obr. 7). K tomuto chránenému územiu sa zaraďujú aj jazerá v okolí Ivančinej, močaristé jazero Ivančinské močiare východne od obce Ivančina (približne 600 m od lokality výstavby), ďalšie jazero južne od obce (približne 330 m od lokality výstavby). Posledné močaristé jazierko zaradené do UEV Turiec a Blatnický potok sa nachádza západne od rieky Turiec (približne 830 m od lokality). Nívné oblasti rieky Turiec medzi obcou Ivančina a predhorím pohoria Žiar (spolu 6 oddelených častí) sú zaradené do UEV Niva Turca (SKUEV0960). Najbližšie územie UEV Niva Turca sa nachádza juhozápadne za obcou Dvorec pri rieke Turiec, toto chránené územie vyčleňujú slepé ramená Turca. Pohorie Veľká Fatra sa tiež zaraďuje medzi územia európskeho významu (SKUEV0238). Medzi bližšie územia európskeho významu od lokality výstavby patria ešte Dielnice (SKUEV0381) pri obci Kláštor pod Znievom približne 5 km severne od lokality.

Medzi chránené vtáčie územia sa zaraďuje pohorie Veľká Fatra (SKCHVU033) a tiež celé pohorie Malej Fatry (Lučanská a Krivánska časť) (SKCHVU013).

Obr. 7 - Poloha území európskeho významu v záujmovej oblasti.

1.7.3. Maloplošné chránené územia

Rieka Turiec patrí medzi národné prírodné rezervácie (NPR Turiec) a jej brehovú a nívnú časť tvoria ochranné pásmo rezervácie (Obr. 8). Rezervácia bola vyhlásená v roku 1966 a rozprestiera sa na ploche 89,29 ha so 4. stupňom ochrany (ochranné pásmo na ploche

543,31 ha s 3. stupňom ochrany) na území okresov Martin a Turčianske Teplice. Účelom vyhlásenia rezervácie a jej ochranného pásma bolo zachovať prirodzený charakter vodného toku a zabezpečiť ochranu jestvujúcej sprievodnej vegetácie a viacerých chránených a ohrozených druhov rastlín a živočíchov. Hranica NPR Turiec (brehové porasty) sa nachádza hneď za miestnou komunikáciou (najbližšie približne 30 m od lokality). Pravobrežná časť rieky v mieste prietoku okolo lokality nemá vyhlásené ochranné pásmo.

Medzi ďalšie národné maloplošné chránené územia v okolí lokality patrí Chránený areál Ivančinské močiare, tvoria ho tri močaristé jazierka (dve severozápadne za riekou Turiec vo vzdialenosti 530 resp. 830 m od lokality) a jedno jazierko severovýchodne vo vzdialenosti približne 600 m od lokality. Chránený areál jazierok spolu s NPR Turiec a časťou jeho ochranného pásma sa prekrývajú s UEV Turiec a Blatnický potok. Medzi ďalšie maloplošné chránené územia v okolí patrí Chránený areál Jazernícke jazierko vzdialený približne 2 km severovýchodne od lokality pri obci Jazernica a Chránený areál Diviacke kruhy vzdialený približne 3 km juhovýchodne od lokality.

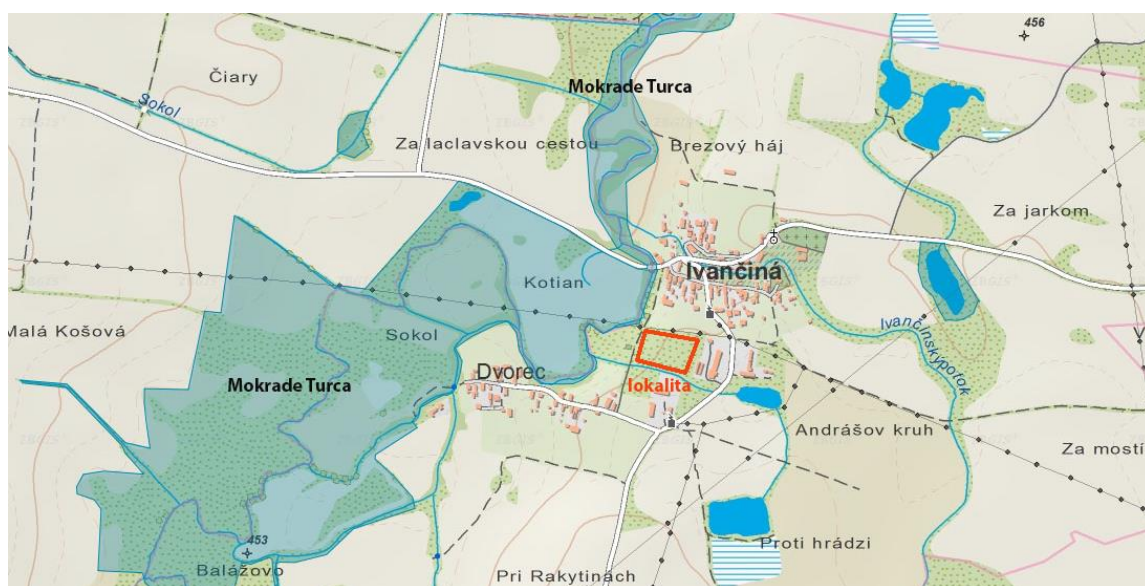
Obr. 8 - Poloha maloplošných chránených území v záujmovej oblasti.

Mokrade

Rieka Turiec spolu s brehovými a nivnými časťami, slepými ramenami a močaristými jazierkami boli v roku 1998 zaradené medzi medzinárodne významné mokrade (ramsarské lokality) ako Mokrade Turca na ploche viac ako 750 ha. Pozostávajú z viacerých častí zaradených v národnej a európskej sústave chránených území; NPR Turiec, NPR Kláštorské lúky, NPR Rakšianske rašelinisko, CHA Ivančinské močiare, CHA Diviacke kruhy, CHA Jazernícke jazierko, CHA Žarnovica a tiež Blatnický potok (územie európskeho významu). Okrem samotnej rieky Turiec a jej brehových porastov predstavujú biotopy ako mŕtve ramená, trvalé a sezónne močiare, slatiny, sezónne zaplavované trávnaté porasty, rašeliniská a pod. Lokality predstavujú habitáty pre veľké množstvo chránených rastlinných druhov, spoločenstiev a tiež vodných a terestrických organizmov. Hranica ramsarskej lokality Mokrade Turca v záujmovej oblasti kopíruje hranice NPR Turiec a jej OP (Obr. 9).

Obr. 9 - Poloha ramsarskej lokality Mokrade Turca v záujmovej oblasti

1.8. Druhovú ochranu prírody

Na lokalite výstavby sa nachádza trvalý trávnatý porast s nízkou diverzitou rastlinných druhov. Na samotnej ploche výstavby sa nenachádzajú dreviny (menšie plochy drevín sa nachádzajú po obvodě lokality). Lokalita je z troch strán vyčlenená zástavbou rodinných domov a príslušných záhrad a zo západnej strany miestnou komunikáciou. Výskyt chránených druhov na samotnej lokalite výstavby je pravdepodobne len sporadický, napr. ako potravný biotop pre vtákov.

1.9. Chránené stromy

V posudzovanom území a v samotnej obci Ivančina a ani v okolitých obciach sa nenachádza žiadny chránený strom. Najbližšie chránené stromy sa nachádzajú v obci Kláštor pod Znievom.

2. KRAJINA, KRAJINNÝ OBRAZ, STABILITA, OCHRANA, SCENÉRIA

2.1. Štruktúra krajiny a využitie územia

Reálny stav krajiny je výsledkom postupných zmien pôvodnej prírodnej krajiny pod vplyvom človeka a jeho aktivít. Územie okresu Turčianske Teplice tvorí južná časť rozľahlej Turčianskej kotliny. Rieky Váh a Turiec tvoria hlavné osi kotliny.

Kotlinová časť územia má výrazný poľnohospodársky charakter, prevažuje orná pôda a trvale trávne porasty, lesy a nelesná drevinová vegetácia (lesíky, remízky) má nižšie zastúpenie. V kotline a podhorí sú situované tiež všetky trvalé sídla (obce), dopravná sieť a technická infraštruktúra. Horské oblasti pohorí Veľká Fatra, Malá Fatra, Žiar sú pokryté prevažne lesmi, vo vrcholových polohách pasienkami a lúkami, trvalé sídla sa tam nenachádzajú. Celistvosť lesných oblastí a vysokohorských holí je v niektorých lokalitách fragmentovaná rekreačnými areálmi, ktoré sú zamerané najmä na zimné športy.

Severnou časťou kotliny preteká rieka Váh a v centrálnej časti rieka Turiec, ktorá sa vlieva do Váhu. Všetky ostatné toky v území stekajúce zo svahov Veľkej Fatry a Malej Fatry sa vlievajú do týchto dvoch riek.

Rieka Turiec predstavuje jedinečný medzinárodné významný riečny ekosystém, patrí k fenoménu regiónu Turca. V okrese je chránená takmer v celej dĺžke. Rieka Turiec vytvára meandrujúce, takmer prírodné koryto s málo narušeným vodným režimom, so zachovalou vegetáciou a spolu s viacerými prítokmi podmieňuje existenciu cenných príľahlých mokradí. Prírodný vývoj koryta Turca sa zachoval najmä v úsekoch Moškovec – Kláštor pod Znievom – Socovce – Rakovo a Príbovce – Turčiansky Peter. Popri vodných makrofytoch a brehových porastoch Turca (najmä jelšínach) je nesporne mimoriadne cenná vegetácia opustených ramien a bezodtokových depresí so stagnujúcou vodou, mokradí a podmáčaných lúk v blízkom okolí Turca a jeho prítokov. Mokrade Turca sú od roku 1998 zapísané do Zoznamu mokradí medzinárodného významu, spĺňajúce kritériá Ramsarskej konvencie.

Osídlenie mestského typu predstavujú mesta Martin a Vrútky situované v severovýchodnej časti a mesto Turčianske Teplice v južnej časti kotliny. Vidiecke osídlenie tvoria menšie obce, ktoré sú rovnomerne rozložené v kotline a v podhoriach.

Záujmové územie sa nachádza na hranici intravilánu obce Ivančiná, ktorá sa nachádza v južnej časti Turčianskej kotliny približne 3,3 km od okresného mesta Turčianske Teplice. Obec Ivančiná sa nachádza pri rieke Turiec, má nadmorskú výšku 455 m n. m. a žije v nej len 96 obyvateľov (2021). Súčasťou obce je aj osada Dvorec, ktorá sa rozprestiera v meandri rieky Turiec juhozápadne od obce. Obec je zo severu, východu a juhu obklopená poľnohospodárskou krajinou s nízkou hustotou cestnej infraštruktúry. V okolí obce sú hlavne veľkoblokové polia a trvalé trávne porasty s nízkym zastúpením nelesnej drevinovej vegetácie (remízky, stromoradia). Vzácné prvky predstavujú okolité močaristé jazierka, ktoré sú aj chránené. Biotopovo najhodnotejšie v blízkom okolí je samotná rieka Turiec a jej brehové porasty pretekajúce západným okrajom obce a ďalšie zamokrené biotopy viazané na riekou.

Posudzované územie sa nachádza na ploche trvalého trávneho porastu medzi zastavaným územím obce Ivančiná a osadou Dvorec (súčasť obce). Lokalita je z troch strán vyčlenená zástavbou rodinných domov a príľahlých záhrad a zo západnej strany miestnou komunikáciou. Plocha je rovinatá bez drevinových porastov (menšie dreviny sa nachádzajú po obvode pozemkov).

2.2. Prvky územného systému ekologickej stability

Územný systém ekologickej stability vytvára ekologickú sieť, ktorá zabezpečuje územnú ochranu všetkým ekologicky hodnotným segmentom v území, vymedzuje priestory (biocentrá) umožňujúce trvalú existenciu, rozmnožovanie, úkryt a výživu rastlinným a živočíšnym spoločenstvám typickým pre daný región, umožňuje migráciu a výmenu genetických informácií živých organizmov (biokoridory). Okrem toho zabezpečuje optimálny rozvoj prírodných, civilizačných a kultúrnych hodnôt v území.

Základ tohto systému predstavujú biocentrá, biokoridory a interakčné prvky nadregionálneho, regionálneho a lokálneho významu.

Biocentrá

Z nadregionálnych biocentier sa v blízkosti nachádza **NRBc3 Turiec** (Obr. 10).

NRBc Turiec sa nachádza v Turčianskej kotline mimo národných parkov a chránených krajinných oblastí s jadrom NPR Turiec (IV. stupeň ochrany) a územím európskeho významu SKUEV0382 Turiec a Blatnický potok (z oboch do predmetného územia zasahuje južná časť). Zahŕňa relatívne zachovalé dno vnútrohorskej kotliny v Západných Karpatoch, s významnými teplomilnými i mokradňými biocenózami. Rieka Turiec v dĺžke

31 km s bohatými meandrami je pôvodným refúgiom hlavátky podunajskej (Hucho hucho). Dôvodom návrhu jadrového územia je zachovanie pôvodného biotopu hlavátky i ďalšej pôvodnej ichtyofauny, bohatej a biogeograficky významnej fauny bentických bezstavovcov a ekologicky i krajinársky zachovalej ukážky aluviálnych biocenóz Turčianskej kotliny s významnými vodnými i príbrežnými spoločenstvami a fungujúcimi prirodzenými procesmi nivnej dynamiky (najmä periodické záplavy a laterálna spojitosť). Vegetácia územia je mozaikou rastlinných spoločenstiev od vodných plôch cez slatinné a zamokrené travinno-bylinné porasty po mezofilné lúky.

Hranica tohto biocentra na pravobrežnej časti rieky Turiec pri obci Ivančiná prechádza približne po koryte rieky a jej brehovými porastami (kopíruje NPR Turiec a jej OP). Od lokality výstavby je vzdialené najbližšie približne 30-40 m západne za miestnou komunikáciou.

Z regionálnych biocentier sa v blízkosti nachádza **RBC4 Kotian – Sokol – Balážovo – Borová kaluž**.

Rozsiahle reprezentatívne inundačné územie Turca so značnou diverzitou pravidelne zaplavovaných mokraďových fytocenóz (spolu s príslušnými časťami NRBC Turiec).

Toto biocentrum začína na juhozápadnom okraji osady Dvorec, od lokality výstavby je vzdialené približne 650 m juhozápadne.

Biokoridory

Z biokoridorov sa v blízkosti nachádza **NRBK1 Vodný tok Turiec**.

Ako nadregionálny biokoridor bol vyčlenený vodný tok Turiec, pozdĺž ktorého a v priestore Vyšehrada prebieha značná časť pohybov bioty medzi Ponitím, Turcom a Považím. Predstavuje prírode blízky ekosystém podhorskej rieky Turiec s veľmi dobre vyvinutými a druhovo bohatými brehovými porastmi, prirodzeným režimom toku i charakterom koryta a s nadregionálne významnou refugiálnou a interakčnou (koridorovou) funkciou.

Hranice tohto biokoridoru tvoria širší pás okolo rieky Turiec spolu s jej inundačným územím, mokraďovými a zamokrenými biotopmi. Biokoridor v záujmovom území zahŕňa UEV Turiec a Blatnický potok, UEV Niva Turca, NPR Turiec spolu s OP, a biocentrá NRBC3 a RBC4. Časť lokality do tohto biokoridoru zasahuje.

Genofondové lokality

Súčasťou biokoridoru NRBK1 Vodný tok Turiec v záujmovom území sú genofondové lokality (Obr. 10):

TR 53. Kotian - Sokol - Balážovo - Borová kaluž (RBC); Lokalita predstavujú rozsiahle reprezentatívne inundačné územie Turca so značnou diverzitou pravidelne zaplavovaných mokraďových fytocenóz.

TR 109. Hony pri Rakytinách; Jedna bezodtoková a jedna čiastočne odvodňovaná depresia v nízkej terase Turca s viacerými typmi mokraďových fytocenóz.

TR 111. Hôrka – Za hájom; Bezodtoková depresia v nízkej terase Turca s viacerými typmi mokraďových fytocenóz.

TR 112. Hôrka I.; Pravostranná okrajová depresia nivy Turca s jarkom a bočným ramienkom Turca.

TR 113. Hôrka II.; Bezodtoková depresia v nízkej terase Turca s krovitými vrbami.

TR 114. Hôrka – Na konci: Bezodtoková preliačina v nízkej terase Turca.

TR 115. Nad ústím Čepčinky; Väčšie nivné mokrade s vysokými ostricami.

TR 122. Borová kaluž; Staré rameno Turca so skupinkami krovitých vríb.

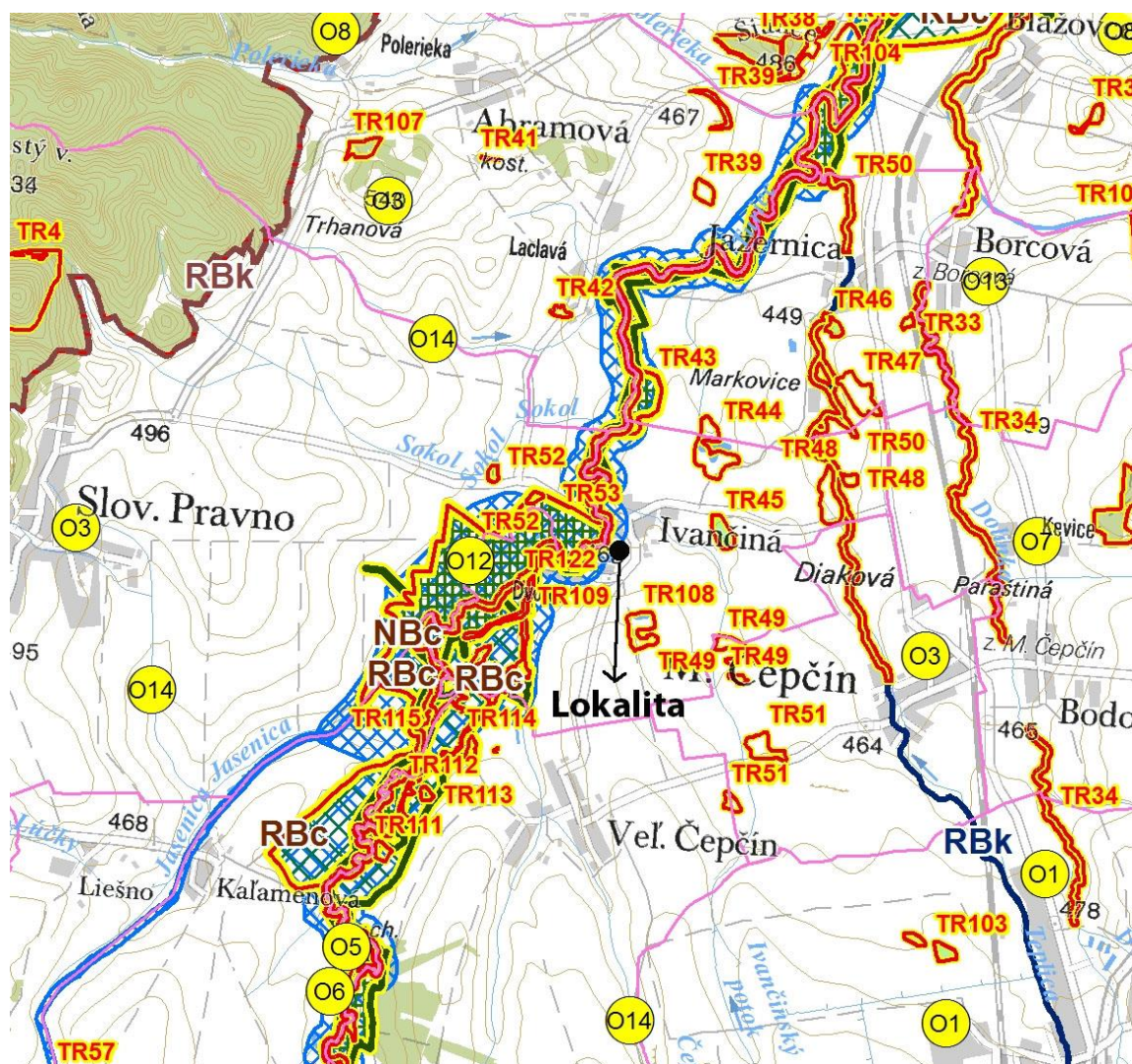
Na pravobrežnej časti Turca v záujmovom území sa nachádza množstvo prevažne močaristých jazierok, ktoré sú zaradené medzi genofondové lokality:

TR 44. Štrkoviská na pravom brehu Teplice pri Ivančinej; Významná oddychová lokalita pre sťahovavé druhy vodných vtákov.

TR 45. Ivančinské močiare I. (od roku 2004 CHA Ivančinské močiare); Vyťažené väčšie rašeliniskové depresie so zvyškami slatinno-rašeliniskovej a litorálnej vegetácie.

TR 108. Proti hrádzi (Ivančinské močiare IV.); Väčšia vyťažená a menšia nevyťažená rašelinisková depresia so zvyškami slatiniskovo-rašeliniskovej vegetácie a lemami litorálnej vegetácie.

Obr. 10 - Prvky RÚSES v záujmovej oblasti.

3. OBYVATEĽSTVO, JEHO AKTIVITY, INFRAŠTRUKTÚRA, KULTÚRNOHISTORICKÉ HODNOTY ÚZEMIA

Realizáciou navrhovanej činnosti bude dotknuté k.ú. obce Ivančiná, okres Turčianske Teplice, Žilinský kraj. Mesto Turčianske Teplice plní funkciu administratívno - správneho, a kultúrneho centra. Obec Ivančiná sa rozprestiera v nadmorskej výške 455 m n.m. na ploche 354 ha s hustotou obyvateľstva, ktorá na konci roka 2021 bola na úrovni 27,12 obyvateľa / km². Obec sa rozprestiera v juhozápadnej časti stredného Turca, pod pohorím Žiar medzi obcami Veľký Čepčín a Jazernica približne 6 km (vzdušnou vzdialenosťou od mesta Turčianske Teplice). V súčasnej štruktúre osídlenia má najmä obytnú funkciu, ktorú dopĺňa funkcia poľnohospodárskej výroby v zastavanom území aj v extraviláne. Obec Ivančiná sa nachádza 21 km na juh od Martina. Názov tejto pôvodne zemianskej obce je odvodený podľa zemepána pochádzajúceho z Ivánky. Prvá písomná zmienka je z roku 1248, kedy sa spomína ako Konotop, ale už v roku 1423 sa spomína ako Ivanka falva (Ivankova dedina). Chotár obce bol osídlený už v staroslovienskej dobe. V 17. storočí tu bola založená artikulárna evanjelická škola. V roku 1991 bol k obci pripojený Dvorec.

Kultúrno-historické pamiatky:

- Rímskokatolícky kostol, ranogotický, zo začiatku 14. storočia
- Evanjelický kostol z 20. storočia, postavený na mieste predtým dreveného z konca 16. storočia
- Renesančná kúria zo začiatku 17. storočia, neskôr prestavaná

Vývoj počtu obyvateľov v obci Ivančiná za sledované obdobie charakterizuje stabilný vývoj (2015 – 2020) počet obyvateľov obce sa pohyboval okolo čísla 80 (aritmetický priemer za sledované obdobie je 90). Aj keď z pohľadu celkového prírastku obyvateľstva môžeme za sledované obdobie hovoriť skôr o úbytku. Zastúpenie mužov a žien v obci Ivančiná je vyčíslené v nasledujúcej tabuľke. Spolu v roku 2021 žilo v obci Ivančiná 96 osôb.

Tab. 6 - Stav trvale bývajúceho obyvateľstva na konci obdobia v obci Ivančiná

	1996	2000	2005	2010	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Ženy	45	42	46	47	36	35	32	32	35	35	45
Muži	41	40	52	54	50	48	46	46	45	44	51
Spolu	86	82	98	101	86	83	78	78	80	79	96

Zdroj: <https://slovak.statistics.sk>

Počet obyvateľov v jednotlivých vekových skupinách od roku 2006 charakterizuje nižšie zastúpenie obyvateľstva v predproduktívnej vekovej skupine (údaj z roku 2021 - 11,46 %) ku poproduktívnej vekovej skupine (údaj z roku 2021 - 21,88 %) a vysoké zastúpenie obyvateľstva v produktívnej vekovej skupine (údaj z roku 2021 - 66,67 %).

Tab. 7 - Počet obyvateľov v jednotlivých vekových skupinách v obci Ivančiná

Vek	1996	2000	2005	2010	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
00 - 14	11	13	16	13	7	6	6	8	8	9	11
15 - 64	50	56	66	73	65	62	56	51	54	52	64
64 a viac	25	13	16	15	14	15	16	19	18	18	21
Index starnutia	227,27	100	100	115,38	200	250	266,67	237,5	225	200	190,91

Zdroj: <https://slovak.statistics.sk>

Starnutie slovenskej populácie možno dokumentovať aj rastúcimi hodnotami indexu starnutia a priemerného veku, ktoré každoročne prepisujú historické maximá na Slovensku.

V obci Ivančiná môžeme pozorovať od roku 2006 mierny nárast obyvateľstva poproduktívneho veku, pričom môžeme sledovať značný pokles obyvateľov vo vekovej skupine 0 - 14 rokov - čo výrazne ovplyvňuje aj index starnutia, ktorý sa v obci Ivančiná v roku 2005 vyšplhal cez hranicu 100 a dokonca v rokoch 2015 – 2020 cez hranicu 200 (2017 dosiahol hodnotu 266) čo znamená, že v roku 2017 pripadá na 100 detí (0 –14) 226 obyvateľov vo veku 65 rokov a starších.

Nárast počtu obyvateľov v sledovanom období je zaznamenávaný vo vekovej kategórii poproduktívnom veku (65 a viac rokov), vo vekovej kategórii produktívneho veku je možno vidieť konštantný vývoj a vo vekovej kategórii predproduktívneho veku je badateľný skôr pokles počtu obyvateľov v danej kategórii.

Vývoj počtu obyvateľstva je negatívne ovplyvňovaný nižšou pôrodnosťou a pozitívne ovplyvnený migráciou obyvateľstva v sledovanom období. Vývoj počtu obyvateľov v obci Ivančiná za sledované obdobie charakterizuje celkový úbytok obyvateľstva. V absolútnych číslach sa priemerný počet obyvateľov obce pohybuje okolo 90 (aritmetický priemer za roky 1996 – 2021). Za sledované obdobie (1996 - 2021) sa počet osôb znížil z dôvodu úmrtí o 23 osôb (prirodzený úbytok obyvateľstva). Z hľadiska migrácie sa prejavuje migračný prílev obyvateľstva (počet obyvateľov sa z dôvodu migrácie zvýšil o 8). Hodnota celkového úbytku obyvateľstva v predmetnej obci za sledované obdobie dosiahla hodnotu - 15 obyvateľov.

Tab. 8 - Prirodzený prírastok obyvateľstva - PPO, celkový prírastok obyvateľstva - CPO

Vek	1996	2000	2005	2010	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Narodení	1	0	1	1	0	0	1	2	1	1	0
Zomretí	4	2	0	2	3	0	1	2	2	2	2
PPO	-3	-2	1	-1	-3	0	0	0	-1	-1	-2
Migrácia	-1	0	0	1	-3	-3	-5	0	3	0	8
CPO	-4	-2	1	0	-6	-3	-5	0	2	-1	6

Zdroj: <https://slovak.statistics.sk>

3.1. Sídla

Obec Ivančiná je charakteristická vidiecka obec. Na území obce sa nachádzalo slovanské sídlisko z veľkomoravského obdobia, avšak písomne je doložená od roku 1423. V minulosti bola druhým turčianskym artikulárnym sídlom. Nachádza sa tu ranogotický kostol, ktorý zrejme postavili v celom súčasnom rozsahu niekedy koncom 13. či začiatkom 14. storočia pod vplyvom stavebnej huty pri kláštore premonštrátov v Kláštore pod Znievom.

Išlo o typické jednolodné s kvadratickým presbytériom zaklenutým krížovou rebrovou klenbou. Dispozične podobné stavby nájdeme aj v neďalekej Abramovej a tiež v spomínanom Kláštore pod Znievom (kláštorň i farský kostol). Úpravami prešiel chrám okolo roku 1430, v 17. storočí bola obnovená veža. Status národnej kultúrnej pamiatky má kostolík od roku 1963. V obci sa nachádza pôvodne renesančná kúria, ktorá bola prestavaná v 20. storočí.

3.2. Služby

Obec Ivančiná nie je vybavená základnými službami. Najbližšie potraviny sa nachádzajú v okolitých obciach Malý a Veľký Čepčín, Bodorová. Najbližšia pošta je v Malom Čepčíne. V obci sa nachádza (Kultúrny dom, Cirkevný zbor ECAV na Slovensku Ivančiná, Hasičská zbrojnica DHZ Ivančiná, Evanjelický cintorín - Najstarší záznam pochádza z roku 1852.).

3.3. Infraštruktúra

3.3.1. Doprava

Cez obec Ivančiná prechádza cesta tretej triedy 2181 Slovenské Pravno – križovatka III/2176 s celkovou dĺžkou 4,861 km. Cez obec prechádza aj cesta III/2182 (0,99 km), ktorá začína v obci Ivančiná križovatkou s cestou III/2181, pokračuje smerom na juh, kde sa odvíja cesta III/2180 a zabáča západným smerom do bývalej obce Dvorec, kde končí. Cesta III/2800 začína v obci Malý Čepčín na križovatke s cestami III/2178 a III/2176 a pokračuje smerom na západ do Veľkého Čepčína. Následne sa skrúca na sever a pokračuje na Ivančinú, kde končí na križovatke s cestou III/2182 pri osade Dvorec

Na cestu prvej triedy I./65 Martin – Turčianske Teplice sa dá napojiť z cesty tretej triedy III/2181 následne po III/2176 do Malého Čepčína a následne po III/2176 do miestnej časti Diviaky (Turčianske Teplice). Najbližšia železničná stanica na trati 170 Vrútky – Zvolen (zastávka Malý Čepčín) je vzdialená 2,7 km (autom po ceste III/2181 a III/2176) od obce Ivančiná.

3.3.2. Inžinierske siete

Sídlo nie je napojené na všetky inžinierske siete, v obci chýba kanalizácia a plyn.

Elektrická energia - hlavným napájacím uzlom okresu je 400/220/110 kV TR Sučany, z ktorej po 110 kV vedeniach je vyvázaný elektrický výkon. Obec Ivančiná má rozvody elektrickej energie napojené na existujúcu distribučnú VN a NN sieť elektrickej energie v regióne.

Zásobovanie pitnou vodou - Obec Ivančiná zásobuje obyvateľov pitnou vodou verejným vodovodom, ktorého prevádzkovateľom je Turčianska vodárenská spoločnosť, a.s., Martin.

Kanalizácia - Obec Ivančiná nemá vybudovanú kanalizačnú sieť, jednotlivé zdroje odpadových vôd sú odkanalizované do žúmp. Obyvatelia pri zneškodňovaní obsahu žúmp musia dodržiavať platnú legislatívu na úseku ochrany vôd.

Odpadové hospodárstvo – Obec Ivančiná vykonáva triedený zber komunálnych odpadov. Systém separovaného zberu sa vykonáva do vriec (papier, plasty, sklo). V obci je zriadený zberný dvor kde sa dočasne zhromažďuje vyseparovaný komunálny odpad vo vreciach v "big bagoch" (plast, kov, papier) do doby odvezenia odpadu na zhodnotenie. V zbernom dvore je umiestnený aj veľkokapacitný kontajner na sklo. Ostatné odpady (textil, nebezpečný odpad, elektroodpad, batérie a akumulátory) sú na základe výzvy obce zbierané sezónne (dvakrát ročne) na určenom mieste a odvážané na zhodnotenie poprípade zneškodnenie oprávnenou organizáciou. V roku 2017 obec Ivančiná vyseparovala 2720 kg skla, 2460 kg plastov a 1094 kg papiera). Biologicky rozložiteľné odpady sa zhodnocujú v domácich kompostéroch. Úroveň vytriedenia komunálnych odpadov v obci Ivančiná má stúpajúci charakter.

Spoločnosť VEPOS Horného Turca n.o. zabezpečuje zhodnocovanie vyseparovateľných zložiek komunálneho odpadu a zneškodnenie zmesových komunálnych odpadov

skládkovaním – na riadenej skládke TKO - Skládku odpadov Horná Štubňa v lokalite Hlinisko, 1500 m juhozápadne od obce Horná Štubňa. V roku 2020 bola skládka rozšírená a jej prevádzkovateľom je Združenie miest a obcí Horného Turca na ochranu životného prostredia.

3.4. Priemysel

V obci sa nenachádzajú priemyselné prevádzky. Svoje zastúpenie tu má v podobe drobných remeselných činností a služieb. Významnejšie zastúpenie má priemysel v blízkych okresných mestách, najmä v Martine. Reprezentantom energetického priemyslu je poľnohospodárska bioplynová stanica v Borcovej - mokrá fermentácia).

3.5. Poľnohospodárstvo

Poľnohospodársky fond v zastavanom území obce tvoria prevažne záhrady, v menšej pasienky a orná pôda. V južnej časti obce sa nachádzajú objekty bývalého poľnohospodárskeho družstva (JRD bolo založené v r. 1952). Širšie okolie s pohľadu rastlinnej výroby predstavuje pestovanie obilnín, repky znížil sa podiel plôch zemiakov a objemových krmív.

3.6. Zamestnanosť

Väčšina obyvateľov cestuje za prácou do okresného mesta Martin, niektorí do Turčianskych Teplíc, poprípade Žilina a okolitých obcí.

3.7. Nezamestnanosť

Tab. 9 - Miera evidovanej nezamestnanosti (v %) k januáru príslušného roka

	2001	2005	2010	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Turčianske Teplice okres	17,84	15,40	12,10	12,56	8,79	6,85	4,71	4,35	4,75	7,76	6,61
Žilinský kraj	18,18	11,36	11,25	10,98	8,32	6,93	4,67	4,21	4,15	6,71	5,51
SR	19,79	13,39	12,89	12,39	10,39	8,64	5,88	5,26	4,98	7,81	6,96

Zdroj: <https://slovak.statistics.sk>

3.8. Rekreačia a cestovný ruch

Obec sa nachádza na úpäti pohoria Žiar. Z obce je možno vykonávať cykloturistiku (cez obec prechádza 2415 - Znievska cyklocesta ako i v širšom okolí prechádzajúce "cyklotrasy k mokradiam Turca" - cyklotrasa Turčianske Teplice - Kláštor pod Znievom a Socovce – Košťany nad Turcom) a tiež pešiu turistiku na končiare pohoria Žiar ako i Malej Fatry.

Z pohľadu kúpeľníctva a wellness služieb je v širšom okolí možné využívať služby kúpeľného mesta Turčianske Teplice so širokou škálou ponúkaných služieb a aquaparku. V zimnom období zas môžu návštevníci využívať lyžiarskeho strediska vo Valči (vzdialenosť 10 km vzdušnou čiarou a cca 15 km po ceste), ktoré svojou komplexnosťou doplnkových služieb v oblasti ubytovania (penzióny, hotely s wellness, apartmány, a chaty) a športového vyžitia (Bike park, Yetiland detské atrakcie) uspokojia potreby aj náročnejšej klientely aj mimo lyžiarskej sezóny.

3.9. Kultúrohistorické hodnoty územia a archeologické lokality

Stavebné pamiatky: rímskokatolícky Kostol sv. Jána Krstiteľa (gotický z 1. polovice 14. storočia, upravený po 1430 a v 17. stor.), evanjelický a. v. kostol (1920 - 1930, postavený na mieste staršieho z 18. stor.). V obci sa nachádza renesančná kúria zo začiatku 17. stor. v 20. stor. úplne prestavaná.

Známe archeologické lokality v riešenom území

Príchod Slovanov na naše územie je v dejinách Turca významným medzníkom. Najstaršia archeologicky zistená slovanská osada v Turci (stopy sídlisk z halštatskej a laténskej doby) z 9. storočia na ľavom brehu Žarnovice v chotári Ivančinej, v lokalite Kratiny. Výskumom boli zistené sídliskové objekty, našla sa vypálená keramika zdobená vlnovkami, vodorovnými ryhami a závitnicami, ďalej železné zlomky, železná troska a keramické osličky.

Sídlisko Ivančiná - Kratiny patrí k najlepšie preskúmaným, včasno stredovekým agrárnym sídliskám na severozápadnom Slovensku.

4. SÚČASNÝ STAV KVALITY ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA VRÁTANE ZDRAVIA

4.1. Ovzdušie

Turčianska kotlina sa s ohľadom na geografické a geomorfologické danosti radi medzi kotliny s nevhodnými rozptylovými podmienkami. Kotlina je menej vetrateľná a v prechodných obdobiach sa v nižších nadmorských výškach vyskytujú časte inverzne stavy ovzdušia. Sledovaná oblasť je charakteristická veľkou početnosťou stavov bezvetria a malých rýchlostí vetra do 2 m.s^{-1} , čo predstavuje až 74 % týchto situácií v roku a 30 - 36 % je veľmi slabý vietor do rýchlosti 1 m.s^{-1} až bezvetrie. V hlavnej časti kotliny prevládajú vetry severného, južného a západného smeru, v časti kotliny v údolí Váhu zase východo - západného smeru.

Časté inverzie, nízka hodnota priemernej rýchlosti vetra, vysoká relatívna vlhkosť a prevažne severo-južné prúdenie vetra sa podieľajú na zvýšených koncentráciách imisíí oxidov dusíka, oxidov síry a tuhých častíc.

Stav ovzdušia v širšom okolí – v okrese Turčianske Teplice je ovplyvnený existujúcimi stacionárnymi zdrojmi znečistenia ovzdušia umiestnenými priamo v okrese, poprípade z mobilných zdrojov predstavujúcich automobilovou dopravou, ale aj prenosmi emisií zo vzdialených zdrojov. Znečisťujúce látky, emitované do ovzdušia produkujú predovšetkým energetické zdroje podnikov a prevádzok, ako aj vykurovacie zdroje rodinných domov (lokálne kúreniská na tuhé palivo).

Medzi najvýznamnejšie zdroje znečisťovania ovzdušia v okrese Turčianske Teplice z hľadiska vypustených základných znečisťujúcich látok patrí 1 veľký zdroj znečistenia ovzdušia, ktorým je SHP s.r.o. Turčianske Teplice (chov hydiny (brojlerov a nosníc). Ďalšie zdroje zaradené ako stredné zdroje znečisťovania ovzdušia sú ŠK AQUA TURČIANSKE TEPLICE, s.r.o., AFG, s.r.o., BPS Borcová, s.r.o. kotolne za zemný plyn a drevnú štiepku, farmy dobytky v AGROTRADE dvor v Malom Čepčíne, Turčeku, PD Mošovce, AFG Turč. Teplice, ČOV TURVOD v Diviakoch a čerpacie stanice pohonných hmôt. Významný podiel na emisiách na území okresu majú malé zdroje znečisťovania ovzdušia.

Údaje o množstvách vypúšťaných znečisťujúcich látok do ovzdušia v okrese Turčianske Teplice za prevádzkovateľov veľkých a stredných zdrojov znečisťovania ovzdušia uvádzame v nasledujúcej tabuľke.

Tab. 10 - Údaje o množstve základných ZL v okrese Turčianske Teplice

Rok/ZL	TZL	SO ₂	NO _x	CO	TOC
--------	-----	-----------------	-----------------	----	-----

2020	1,907	11,934	36,304	32,573	67,220
2019	2,117	25,719	34,515	30,499	80,978
2018	1,999	29,956	36,325	29,859	85,146
2017	1,942	23,093	31,773	24,877	68,239
2016	4,110	23,870	37,893	25,943	69,575
2015	3,666	23,812	43,788	21,254	67,389
2010	2,674	3,081	5,396	7,656	2,413
2005	6,101	4,545	6,015	13,500	1,703
2000	10,186	4,797	8,238	17,890	4,503

Zdroj: <http://www.air.sk/neis.php>

Významné dopravné koridory v regióne môžeme považovať za úseky ciest s najväčšou intenzitou dopravy (Vrútky – Kraľovany, Martin – Turčianske Teplice). V dôsledku neustáleho zvyšovania intenzity dopravy v regióne dochádza znečisťovaniu ovzdušia oxidmi dusíka, oxidom uhoľnatým a uhľovodíkmi, ako aj sekundárnou prašnosťou, hlukom a svetelnými efektmi.

4.2. Hluk

V predmetnej obci je najväčším zdrojom hluku cestná doprava - cesty III. triedy, ktoré vedú cez obec. Keďže sa jedná o miestnu komunikáciu mimo hlavných ťahov využívanú najmä miestnymi obyvateľmi tak aj hladina hluku v obci bude dopravou ovplyvňovaná minimálne. Východne asi vo vzdialenosti cca 1,9 km prechádza cesta tretej triedy III/2176. Železničná trať č. 170 Vrútky – Zvolen prechádza územím vo vzdialenosti 2,3 km východne od posudzovanej lokality a cesta prvej triedy I/65 Martin – Žiar nad Hronom vo vzdialenosti 5 km východným smerom (západný okraj obce Mošovce).

4.3. Povrchové a podzemné vody

4.3.1. Povrchové vody

Kvalita povrchových vôd v rieke Turiec je sledovaná v rámci monitorovania kvality povrchových vôd SHMÚ. Sledované sú kvalitatívne ukazovatele v monitorovacích miestach čiastkového povodia Váhu hodnotené podľa § 3, ods. 3 nariadenia vlády SR č. 269/2010 Z.z. v znení č. NV 396/2012 Z.z..

Tab. 11 - Vybrané ukazovatele kvality povrchových vôd priemerné hodnoty v mg/l - rok 2020 (vodný tok – Turiec nad Martinom – Košťany nad Turcom, riečny km – 12,5)

Miesto odberu vzorky / Ukazovateľ	BSK ₅	CHSK _{Cr}	NL	N-NH ₄	P-PO ₄
Turiec - nad Martinom, Košťany nad Turcom	1,8	7,8	12,75	0,03	0,027

Na odbernom mieste na rieke Turiec - nad Martinom, Košťany nad Turcom (riečny kilometer 12,5) nevyhovuje odobratá voda v jednom všeobecnom ukazovateli kvality povrchových vôd podľa NV 269/2010 Z.z. (jedná sa o ukazovateľ s nameranou hodnotou N-NO₂ – 0,025 mg/l pričom limitná hodnota je 0,020 mg/l).

4.3.2. Podzemné vody

Podzemné vody sú z hydrochemického hľadiska silikátovo-karbonátogénne s vyššou mineralizáciou od 500 do 800 mg.l⁻¹. Chemické zloženie podzemných vôd okrem základného typu Ca-HCO₃ respektíve Ca-Mg-HCO₃ je ovplyvňované prienikom polutantov z antropogénnej činnosti. Za dominantný možno považovať vplyv poľnohospodárskej činnosti, ale aj únik splaškových vôd do podlažia v neodkanalizovaných oblastiach.

Výsledkom tohto procesu je zvýšený obsah dusičnanov a síranov v podzemných vodách. Podzemné vody sú charakteristické najmä nadlimitné koncentrácie NO_3 a PO_4 z poľnohospodárskej činnosti, na niektorých odberových miestach zaznamenané nevyhovujúce obsahy ChSK , O_2 a Al .

Kvalita podzemných vôd na území Slovenska je sledovaná v monitorovacích objektoch SHMÚ Bratislava.

Tab. 12 - Zoznam pozorovacích objektov v širšom záujmovom území

Monitoring	Typ objektu	Číslo objektu	Lokalita
základný	vrt	45890	Košťany
základný	vrt	46390	Kláštór pod Znievom
prevádzkový	vrt	246090	Príbovce - Benice
prevádzkový	vrt	246290	Ležiachov
prevádzkový	vrt	46690	Ivančiná
prevádzkový	vrt	46790	Blažovce
prevádzkový	vrt	61499	Jazernica
prevádzkový	vrt	610690	Dubové

Zdroj : Kvalita podzemných vôd na Slovensku 2019, SHMÚ

V útvare podzemnej vody SK1000500P Medzizrnové podzemné vody kvartérnych náplavov horného toku Váhu a jeho prítokov sú ako kolektorské horniny zastúpené najmä alúviálne a terasové štrky, piesčité štrky, piesky, glacifluviálne sedimenty, proluviálne sedimenty stratigrafického zaradenia pleistocén - holocén. V hydrogeologických kolektoroch útvaru prevažuje medzizrnová priepustnosť.

Priemerný rozsah hrúbky zvodnencov je <10 m. Generálny smer prúdenia podzemných vôd v aluviálnej nive kvartérneho útvaru SK1000500P je viac-menej paralelný s priebehom hlavného toku. Podľa mineralizácie sa podzemné vody útvaru SK1000500P zaraďujú medzi vody s nízkou až zvýšenou mineralizáciou (vysoko mineralizované v oblasti Ležiachov (objekt 246290 - maximálna hodnota mineralizácie 1229,00 mg.l^{-1} – meranie v roku 2019).

Najvyššia koncentrácia celkového Fe (8,14 mg.l^{-1}) bola nameraná v objekte 610690 Dubové, NH_4^+ (max. 1,12 mg.l^{-1} v objekte 246290 Ležiachov).

Medzizrnové podzemné vody kvartérnych náplavov horného toku Váhu a jeho prítokov - SK1000500P - sú ovplyvňované antropogénnou činnosťou najmä v sídelných aglomeráciách. Antropogénne znečistenie sa prejavuje takmer na celom území útvaru a dokumentujú ho nadlimitné hodnoty špecifických organických látok.

Tab. 13 - Hodnoty prekročených limitných hodnôt pre útvary podzemných vôd v objekte

Názov objektu	Ukazovateľ	Dátum odberu	Hodnota	
			podľa Vyhlášky MZ SR č. 247/2017 Z.z.	Nameraná
Ivančiná	Dusičnany	26.05.2020	Limitná hodnota 50,000 mg/l	53,900 mg/l
Ivančiná	Naftalén	26.05.2020	Prahová hodnota 0,065 $\mu\text{g/l}$	0,070 $\mu\text{g/l}$

Zdroj: kvalita podzemných vôd na Slovensku 2020, SHMÚ

Tab. 14 - Ukazovatele prekračujúce prahové a limitné hodnoty v jednotlivých objektoch

Číslo objektu	Prahová	Limitná
246090 - Príbovce Benice	NO ₃ ⁻	NO ₃ ⁻
246290 - Ležiachov	NH ₄ ⁺ , NO ₃ ⁻	NH ₄ ⁺ , NO ₃ ⁻
610690 - Dubové	Acenafén, FLU, Fe, Fe ²⁺ , Fenantén, Fluorén, Mn, NH ₄ ⁺ , Naftalén, PO ₄ (3-), Pyrén, TOC	Acenafén, FLU, Fe, Fe ²⁺ , Mn, NH ₄ ⁺ , Naftalén, TOC
46790 - Blažovce	Acenafén, Fluorén, Naftalén	Naftalén

Zdroj: kvalita podzemných vôd na Slovensku 2020, SHMÚ

4.3.3. Environmentálne záťaž

Na základe registra Environmentálnych záťaží sa v blízkosti posudzovanej lokality sa nenachádzajú žiadne environmentálne záťaž. Najbližšia environmentálna záťaž k posudzovanému územiu bola identifikovaná v Turčianskych Tepliciach v mestskej časti Diviaky ČS PHM Diviaky vzdialená od posudzovanej lokality cca 5,3 km juhovýchodným smerom. Zoznam identifikovaných environmentálnych záťaží v okrese Turčianske Teplice je uvedený v nasledujúcej tabuľke. Všetky predmetné environmentálne záťaž boli sanované (rekultivované lokality).

Tab. 15 - Environmentálne záťaž v okrese Turčianske Teplice

Označenie	Názov EZ	Doplnková informácia
SK/EZ/MT/1353 Vzdialenosť:	TR (002) / Turčianske Teplice - ČS PHM Diviaky C: Sanovaná, rekultivovaná lokalita 5,3 km juhovýchodne od posudzovanej lokality	skladovali a predávali ropné látky (benzíny, nafta, oleje)
SK/EZ/MT/511 Vzdialenosť:	TR (001) / Mošovce - skládka TKO C: Sanovaná, rekultivovaná lokalita 6 km severovýchodne od posudzovanej lokality	skládka komunálneho odpadu
SK/EZ/MT/1354 Vzdialenosť:	TR (003) / Turčianske Teplice - ČS PHM juh C: Sanovaná, rekultivovaná lokalita 8,7 km juhovýchodne od posudzovanej lokality	skladovali a predávali ropné látky (benzíny, nafta, oleje)

Zdroj: <https://envirozataze.enviroportal.sk/>

4.4. Sklárky

V okrese Turčianske Teplice sú evidované nasledovné sklárky odpadov.

Tab. 16 - Sklárky odpadov v okrese Turčianske Teplice

Názov	Obec	Trieda	Prevádzkovateľ
Hnilisko	Horná Štubňa	SKNNO	Združenie obcí Horného Turca na ochranu životného prostredia, Partizánska 1, 039 01 Turčianske Teplice, IČO: 31 898 734,

SKNNO - Skládka odpadov na nie nebezpečný odpad, Zdroj: www.minzp.sk

Veľmi nebezpečné pre životné prostredie sú nelegálne sklárky odpadov, ktoré sa vytvárajú v opustených lokalitách, popri cestách a vodných tokoch. Jedná sa prevažne o komunálny odpad, ich súčasťou bývajú aj nebezpečné odpady z domácností a priemyslu.

4.5. Rastlinstvo a živočíšstvo

Biotické prostredie širšieho okolia posudzovanej lokality je silne pretvorené. Charakter územia, kumulácia poľnohospodárskej činnosti (charakter riešeného územia predstavuje intenzívne obhospodarovaná poľnohospodárska pôda v širšom okolí - orné pôdy, pasienky), dopravy (železničná trať, dopravné cesty prvej triedy s protihlukovými stenami ako aj obslužné komunikácie, líniová zeleň) a iných prejavov antropogénnych aktivít, nedávajú predpoklad existencie územne kvalitnej bioty.

V urbanizovanom prostredí miest a obcí, v poľnohospodárskych a priemyselných areáloch a iných stavbách sídlia druhy, ktorých výskyt je viac-menej viazaný na urbánne resp. industriálne prostredie. Aj samotná skladba pestovaných poľnohospodárskych plodín v širšom okolí, môže do určitej miery pozmeniť druhovú skladu živočíchov, ktorá je viazaná na poľnohospodársku pôdu (monokultúry pestovaných plodín).

Vyššiu biodiverzitu a významnosť majú hydrické biotopy stojatých a tečúcich vôd, ktoré predstavujú významné refúgiom pre mnohé druhy živočíchov a rastlín. Medzi hydrické biotopy v širšom okolí môžeme zaradiť vodné toky Turiec, Teplica s bohato vyvinutými brehovými porastmi, ako i Ivančinský potok a vodné plochy (podmáčané pôdy) v ich okolí (CHA Ivančinské močiare, ako aj ostatné vodné plochy nachádzajúce sa v k.ú. Ivančiná).

Vodný tok Turiec, Ivančinske močiare, Jazierko v Jazernici, Diviacke kruhy, Žarnovica – boli zaradené medzi Ramsarské lokality. Lokalita je významná z hľadiska diverzity bentických organizmov, rýb, vtáctva, mokradňových spoločenstiev, biogeografického, hydrologického aj krajinárskeho..

V území a jeho širšom okolí môžeme pozorovať výskyt druhov viazaných na:

- sídelnú zeleň (záhrady),
- poľnohospodársku pôdu (trvalé trávnaté porasty a lúčne biotopy),
- hydrické biotopy stojatých a tečúcich vôd.
- líniová zeleň pozdĺž ciest.

4.6. Pôda

V riešenom území neboli robené podrobnejšie prieskumy kvality pôdy z hľadiska jej možnej kontaminácie. Vzhľadom na doterajšie využitie nepredpokladáme kontamináciu pôdneho krytu. Na základe mapy Kontaminácia pôd – (Atlas krajiny SR, 2002) môžeme predmetné územie z pohľadu plošnej kontaminácie zaradiť do územia s relatívne čistou pôdou.

Posudzovaná lokalita bola v minulosti intenzívne poľnohospodársky využívaná, je možný výskyt zvyškov látok pochádzajúcich z rastlinnej a živočíšnej výroby (bývalý areál PD).

4.7. Zdravotný stav obyvateľstva a celková kvalita životného prostredia pre človeka

Zdravotný stav obyvateľstva krajiny je výslednicou zložitej súhry genetického vybavenia, ekonomickej a psychosociálnej situácie, výživy a životného štýlu, ako aj kvality zdravotných služieb a životného prostredia.

Ako je zrejmé životné prostredie je kľúčovým determinantom zdravia človeka. Podľa odhadov Svetovej zdravotníckej organizácie (WHO) je takmer každé štvrté úmrtie vo svete (na Slovensku približne každé šieste) spojené so životným prostredím. Medzi

najzávažnejšie environmentálne rizikové faktory patria znečistenie ovzdušia, vody a pôdy, expozícia chemikáliám, či zmeny klímy.

Znečistenie ovzdušia predstavuje najväčšie environmentálne riziko pre ľudské zdravie, podľa odhadov v dôsledku znečisteného ovzdušia v Európe každoročne predčasne zomiera 400 000 ľudí. Kontaminovaná voda a pôda negatívne ovplyvňuje ochorenia tráviacej sústavy a prítomnosť ťažkých kovov v pitnej vode má vplyv na vznik onkologických ochorení. Expozícií hluku z dopravy a priemyslu vedie k podráždeniu, poruchám spánku a vyššiemu riziku vysokého tlaku a srdcovocievnych ochorení. Chemické látky v životnom prostredí z poľnohospodárstva, energetiky, priemyslu, zo samotných výrobkov a potravín môžu negatívne ovplyvniť zdravotný stav obyvateľstva vystaveného danému pôsobeniu v závislosti od dĺžky expozície a druhu chemickej látky. Negatívny vplyv zmeny klímy predstavuje bezprostrednú hrozbu pre zdravie v podobe extrémnych horúčav a zmien v šírení nákazlivých chorôb a alergénov.

Problém negatívneho vplyvu životného prostredia na zdravie ľudí neustále pretrváva, aj napriek prijímaným opatreniam na zmiernenie environmentálneho ohrozenia. Zlepšenie kvality životného prostredia v kľúčových oblastiach, ktorými sú ovzdušie, voda a hluk, môže prispieť k predchádzaniu chorobám a zlepšeniu zdravia ľudí.

Syntetickým ukazovateľom úrovne životných podmienok obyvateľstva a úmrtnostných pomerov je stredná dĺžka života, t.j. nádej na dožitie. Po roku 1991 sa pokles celkovej úmrtnosti, ale najmä dojčenskej a novorodeneckej prejavil v predĺžení strednej dĺžky života pri narodení. V okrese - Turčianske Teplice v rokoch 2015 – 2019 bola stredná dĺžka života pri narodení u žien 80,04 a u mužov 72,34.

Z porovnania štatistík za dlhšie obdobie je zrejmé, že v štruktúre úmrtnosti podľa príčin smrti nedochádza v posledných rokoch v SR k podstatným zmenám. Päť najčastejších príčin smrti: kardiovaskulárne ochorenia, zhubné nádory, vonkajšie príčiny (poranenia, otravy, vraždy, samovraždy a pod.), choroby dýchacej sústavy a ochorenia tráviacej sústavy, majú za následok cca 90 - 95 percent všetkých úmrtí.

V roku 2021 zomrelo v okrese Turčianske Teplice v dôsledku chorôb obehovej sústavy 118 obyvateľov (čo je 51,75 % zo všetkých úmrtí) v dôsledku nádorových ochorení 56 ľudí (čo je 24,56 % zo všetkých úmrtí), na dýchacie ochorenia 29 obyvateľov (čo je 12,71 % zo všetkých úmrtí), v dôsledku chorôb tráviacej sústavy 9 obyvateľov (čo je 3,94 % zo všetkých úmrtí), a na vonkajšie zavinenia 6 obyvateľov (čo je 2,6 % zo všetkých úmrtí). Uvedené úmrtia predstavovali v okrese Turčianske Teplice v roku 2021 celkom 95,56 % vo vzťahu k celkovému počtu úmrtí. Zostávajúce percentá úmrtí pripadajú na iné diagnózy. (Zdroj: www.statistics.sk/). V rámci SR bol zaznamenaný vzostup alergických ochorení, to platí i o Žilinskom kraji a jeho sídlach.

IV. ZÁKLADNÉ ÚDAJE O PREDPOKLADANÝCH VPLYVOCH NAVRHOVANEJ ČINNOSTI NA ŽIVOTNÉ PROSTREDIE VRÁTANE ZDRAVIA A O MOŽNOSTIACH OPATRENÍ NA ICH ZMIERNENIE

1. POŽIADAVKY NA VSTUPY

Nakoľko zámer je na základe listu Okresného úradu – odboru starostlivosti o životné prostredie v Turčianskych Tepliciach č.j. OU-TR-OSZP-2022/000667-002-Ku zo dňa 8.11.2022 (príloha č.1) riešený jednovariantne, uvádzame údaje o vstupoch a výstupoch len pre posudzovaný variant IBV Ivančiná – Záhumnie II. Tam, kde sú jasné údaje o I. etape uvádzame aj tieto informácie.

V dôsledku výstavby 21 rodinných domov dôjde k záberu parcely KN C 168/5 o ploche 14 102 m², ktorá je vedená v katastri nehnuteľností ako trvalý trávny porast. V súčasnosti nie je plocha intenzívne využívaná. Podľa požiadaviek obce môže byť zastavanosť na pozemku 0,5, teda zostávajúca časť bude slúžiť pre zeleň a záhradku rodinného domu.

1.1. Nároky na zastavané územie

Nároky na zastavané územie nebudú žiadne nakoľko plocha je nezastavaná, nie sú na nej žiadne stromy ani krovinový porast.

1.2. Spotreba vody

Výpočet potreby vody bol spracovaný podľa vyhlášky MŽP SR č. 684/2006 Z.z.. vypočítané údaje o spotrebe vody uvádzame pre obe etapy:

Tab. 17 - Údaje o spotrebe vody

I. etapa	
8 RD x 4osoby Vidiecka obec do 5000 obyv.	145 l/os/deň x 32= 4 640 l/deň 25 l/os/deň x 32 = 800 l/deň
Ročná potreba vody I. etapa	5,44 m³/deň x 365 = 1 985,6 m³/rok
II. etapa	
13 RD x 4 osoby Vidiecka obec do 5000 obyv.	145 l/os/deň x 52 = 7 540 l/deň 25 l/os/deň x 52 = 1 300 l/deň
Ročná potreba vody II. etapa	8,84 m³/deň x 365 = 3 226,6 m³/rok
Spotreba vody celkom I. a II. etapa za rok	5 212,2 m³/rok

Zdrojom vody bude voda z verejného vodovodu v správe TURVOD, a.s. Martin.

Voda bude používaná na pitné a sociálne účely obyvateľov novoplánovanej IBV Záhumnie.

1.3. Ostatné surovinové a energetické zdroje

1.3.1. Elektrická energia

Rodinné domy budú zásobované elektrickou energiou z existujúcej verejnej distribučnej siete v správe Stredoslovenskej distribučnej, a.s. Žilina, konkrétne z kioskovej trafostanice GRAPER typ MKP 800 s transformátorom 160 kVA. Elektrická energia v domoch bude

využívaná predovšetkým na umelé osvetlenie, verejné osvetlenie (úsporné LED osvetlenie), na pripojenie bežných elektrospotrebičov v domácnosti. V prípade I.etapy IBV Ivančiná je plánované elektrické vykurovanie. Vykurovanie rodinných domov ako aj príprava TUV v II. etape bude zabezpečované pomocou tepelných čerpadiel. Predpokladaná ročná spotreba elektrickej energie bude priemerne 14 kW/1RD.

1.4. Dopravná a iná infraštruktúra

Prístup na plochu plánovanej IBV bol riešený v I. etape tak, že prístup ku jednotlivým pozemkom, kde budú rodinné domy je z novo navrhovanej komunikácie – z parcely č. 261, k.ú Ivančiná, ktorá nadväzuje na komunikáciu – parcelu č. 108/2 a 129, v k.ú. Dvorec nad Turcom cez premostenie potoka. Prístup k pozemkom bude zabezpečený pomocou obslužnej (prístupovej) asfaltovej komunikácie jednopruhovej šírky 3,0 m so zeleným pásom po stranách.

Riešenie statickej dopravy je v súlade s STN 73 6110/Z2. Pre rodinný dom sa počítajú 2 parkovacie miesta, čo je dodržané v I. etape (16 parkovacích miest). V II. etape sa navrhujú pri každom rodinnom dome 3 parkovacie miesta – resp. odstavné plochy zo záberom od 61 - 216 m². Celkový počet odstavných miest bude : 16 + 39 = 55. Parkovacie miesta sa navrhujú zo zámkovej dlažby.

1.5. Nároky na pracovné sily

Úpravu terénu a výstavbu inžinierskych sietí a dopravných komunikácií v priestore plánovanej IBV bude zabezpečovať zmluvne dohodnutá stavebná firma, ktorá bude disponovať potrebnou kapacitou zamestnancov v požadovanej profesijnej skladbe.

Výstavbu rodinných domov s pripojením na inžinierske siete si bude zabezpečovať každý majiteľ pozemku vo vlastnej réžii.

2. ÚDAJE O VÝSTUPOCH

2.1. Zdroje znečisťovania ovzdušia

V súvislosti s realizáciou zámeru nie je predpoklad vzniku nových zdrojov znečisťovania ovzdušia v prípade, že hlavným zdrojom vykurovania v objektoch I.aj II.etapy budú tepelné čerpadlá (napr. vzduch – voda, prípadne aj voda - voda). Ako doplnkovým zdrojom môžu byť „domáce krby“, ktoré vzhľadom na príkon budú malým zdrojom znečisťovania ovzdušia, ktorý bude kategorizovaný v zmysle vyhl. 410/2012 Z.z., ktorou sa vykonávajú niektoré ustanovenia zákona o ovzduší v znení neskorších predpisov nasledovne:

1. Palivovo-energetický priemysel

1.1. Technologické celky obsahujúce stacionárne zariadenia na spaľovanie palív s nainštalovaným súhrnným menovitým tepelným príkonom v MW < 0,3 MW – malý zdroj znečisťovania ovzdušia.

Majitelia rodinných domov, v prípade, že si budú chcieť inštalovať krb na drevo budú v súlade s požiadavkami platnej legislatívy na úseku ochrany ovzdušia povinní:

- podľa § 17 ods. „a“ zákona č. 137/2010 o ovzduší požiadať o súhlas na vydanie rozhodnutia o povolení stavby malého zdroja znečisťovania ovzdušia vrátane ich zmien, a rozhodnutí na ich užívanie, tento súhlas je záväzným stanoviskom. (žiadosť sa podáva na obec Ivančiná)

2.2. Odpadové vody

Rodinné domy budú zdrojom splaškových odpadových vôd v obdobnom objeme ako je vypočítaná potreba vody. Denne je vypočítané množstvo pre 21 RD – 14,28 m³, ročná produkcia OV môže dosiahnuť 5 212,2 m³. Splaškové odpadové vody budú akumulované vo vodotesných žumpách a vyvážané na vhodnú ČOV. Vzhľadom na dostupnosť doporučujeme využívať služby najbližšej ČOV v Turčianskych Tepliciach – Diviakoch, ktorá je kapacitne vyhovujúca. Vzdialenosť plánovanej IBV od ČOV je 8 km.

Vody z povrchového odtoku z 21 rodinných domov budú zaústené cez okapové chodníky (štrk) prirodzene do vsaku alebo budú akumulované v nádržiach a využívané na polievanie zelene a záhrad.

2.3. Odpady

Počas prípravy územia a výstavby inžinierskych sietí, ktoré bude zabezpečovať investor IBV Ivančina - Záhumnie môžu vzniknúť odpady zaradené v zmysle vyhlášky MŽP SR č. 365/2015 Z.z., ktorou sa ustanovuje Katalóg odpadov nasledovne:

Tab. 18 - Predpokladané druhy odpadov vznikajúcich pri výstavbe inžinierskych sietí v IBV Ivančina Záhumnie

Katalógové číslo odpadu	Názov druhu odpadu	Množstvo v t
17 02 03	plasty „O“ (orezky z vodovodného potrubia)	0,005
17 04 05	železo a oceľ „O“	0,1
17 03 02	bitúmenové zmesi iné ako uvedené v 17 03 01 „O“	0,3
17 04 11	káble iné ako uvedené v 17 04 10 „O“	0,2
17 05 06 *	výkopová zemina iná ako uvedená v 17 05 05 „O“	100 m ³
20 03 01	zmesový komunálny odpad (odpad od dodávateľa stavby) „O“	0,1

Množstvo vzniknutého odpadu počas stavebných prác bude evidované v súlade s požiadavkami legislatívy a tieto údaje o množstve vzniknutého odpadu a spôsobe nakladania s ním budú jedným z dokladov pri kolaudácii stavby.

Pôvodcom odpadu z výstavby je v zmysle §-u 77 ods.2 zákona 79/2015 Z.z. o odpadoch v znení jeho noviel investor stavby. V prípade, že výkopová zemina bude použitá v rámci stavby (napr: vyrovnanie terénu, spätný zásyp káblov a vodovodného potrubia...) nevzťahuje sa na manipuláciu s ňou zákon o odpadoch. V prípade jej prebytku bude výkopová zemina odpadom (k.č. 17 05 06) a musí sa s ňou manipulovať v súlade s ustanoveniami zákona o odpadoch a príslušných vyhlášok.

Tab. 19 - Predpokladané druhy odpadov vznikajúce pri výstavbe rodinných domov

Katalógové číslo odpadu	Názov druhu odpadu	Kategória
15 01 01	obaly z papiera a lepenky dodávka stavebného materiálu	O
15 01 02	obaly z plastov (dodávka stavebného materiálu – tehly, kvádre)	O
15 01 03	obaly z dreva (dodávka materiálu)	O
17 01 01	betón	O
17 01 02	tehly	O
17 01 07	zmesi betónu, tehál, škridiel, obkladového materiálu a keramiky iné ako uvedené v 17 01 06	O
17 04 05	železo a oceľ	O
17 04 11	káble iné ako uvedené v 17 04 10	O

Tab. 20 - Predpokladané druhy odpadov, ktoré budú vznikať prevádzkou rodinných domov

Katalógové číslo odpadu	Názov druhu odpadu, kategória *	Kategória
20 01 01	Papier a lepenka	O
20 01 02	Sklo	O
20 01 04	Obaly z kovu	O
20 01 23	vyraďené zariadenia obsahujúce chlórfluórované uhľovodíky (chladničky, mrazničky)	N
20 01 36	vyraďené elektrické a elektronické zariadenia iné ako uvedené v 20 01 21, 20 01 23 a 20 01 35	O
20 01 39	Plasty	O
20 01 40	Kovy	O
20 02 01	Biologicky rozložiteľný odpad	O
20 03 01	zmesový komunálny odpad	O
20 03 07	Objemný odpad	O

* „O“ – ostatný odpad, „N“ – nebezpečný odpad

Noví obyvatelia rodinných domov v Ivančinej - Záhumnie sa budú musieť prispôbiť spôsobu zberu, separácii komunálnych odpadov podľa platného VZN o nakladaní s odpadom obce Ivančina. Pri rodinných domoch je vyčlenený priestor pre umiestnenie kontajneru na KO prípadne na vyseparované zložky z komunálneho odpadu. Možnosťou, kde umiestniť vyseparované zložky z komunálneho odpadu pre obyvateľov obce je k dispozícii zberný dvor (oproti kostolu).

Nakladanie s odpadmi sa musí počas výstavby riadiť platnou právnou úpravou na úseku odpadového hospodárstva (zákon NR SR č. 79/2015Z.z. o odpadoch), ktorá v §-6 zákona určuje záväzné poradie priorít:

- predchádzanie vzniku odpadu,
- príprava na opätovné použitie,
- recyklácia,
- iné zhodnocovanie, napríklad energetické zhodnocovanie.

Investor stavby bude zodpovedný za správne nakladanie so všetkými odpadmi vrátane stavebných odpadov v súlade s ustanoveniami §14 a 77 zákona o odpadoch.

2.4. Zdroje hluku a vibrácií

Obdobie výstavby:

Počas výstavby inžinierskych sietí a následne rodinných domov budú zdrojom hluku dopravné a stavebné mechanizmy, činnosti, ktoré sprevádzajú stavebné postupy a doprava materiálu na stavenisko. Pôsobenie hluku bude dočasné a priestorovo obmedzené miestom vykonávania stavebných prác.

Hluk v okolí zemných strojov (výkopy) v činnosti dosahuje pomerne vysoké hladiny (84 – 106 dB).

Hluk od stavebných strojov je dočasný a má výrazne premenlivý, prerušovaný charakter a závisí od druhu vykonávanej činnosti a od momentálne realizovanej technológie (bagrovanie, sypanie štrku, zhutňovanie, nakladanie atď.). Bežné je aj spolupôsobenie jednotlivých zdrojov hluku pri súčasnej práci niekoľkých strojov a zariadení. Predpokladáme, že časovo aj intenzívnejšie bude pôsobiť hluk počas prác na inžinierskych stavbách – prípojky elektrickej energie, vodovodu, verejné osvetlenie, komunikácie (väčšie stavebné mechanizmy). Hluk z výstavby rodinných domov môže byť vzhľadom na spôsob výstavby (svojpomocne alebo pomocou firmy za použitia

bežných stavebných mechanizmov) menej intenzívny ale časovo môže pôsobiť dlhšie obdobie počas ukončenia výstavby všetkých 21 rodinných domov.

Počas prevádzky rodinných domov je potrebné spomenúť hluk z dopravy, ktorý bude závislý od intenzity dopravy osobnými automobilmi do a z IBV Záhumnie. Pri maximálnej intenzite je predpoklad počas dňa 110 prejazdov osobných automobilov (55 OA). Zdrojom hluku môžu byť tepelné čerpadlá, ktoré dosahujú hlučnosť okolo 60 dB. Preto bude dôležité vhodné osadenie tepelných čerpadiel vzhľadom k obytným miestnostiam v rodinnom dome (spálňa) ako i k susedným rodinným domom.

2.5. Zdroje žiarenia, tepla a zápachu

Výstavba rodinných domov v rámci stavby IBV Ivančiná – Záhumnie nebude zdrojom žiarenia ani zápachu.

2.6. Vyvolané investície

Nie sú známe žiadne vyvolané investície.

3. ÚDAJE O PREDPOKLADANÝCH PRIAMYCH A NEPRIAMYCH VPLYVOCH NA ŽIVOTNÉ PROSTREDIE

3.1. Vplyvy na obyvateľstvo

Vplyvy počas výstavby

Obytná časť súvislej zástavby rodinných domov v obci Ivančiná sa nachádza vo vzdialenosti asi 61 m severne od posudzovanej lokality. Vzdialenosť okraja IBV Záhumnie od prvého rodinného domu v Dvorci nad Turcom je cca 80 m severne.

Z polohy lokality pre výstavbu 21 rodinných domov môžeme usúdiť, že najvýznamnejší vplyv počas výstavby inžinierskych sietí a postupne rodinných domov na obyvateľstvo v obci Ivančiná bude predstavovať dočasná zvýšená intenzita dopravy najmä stavebných strojov (bágre, domiešavače, nákladné automobily a pod.) s čím súvisí aj zvýšená prašnosť, hluková záťaž, a zvýšenie emisií z dopravy a zo samotnej stavby. Vplyvom dopravy (hluk, emisie) budú čeliť predovšetkým objekty situované v blízkosti cesty III/2181, ktorá vedie cez obec a napája sa pred Slovenským Pravnom na cestu II/519 a rodinné domy popri ceste III/2182 smerujúcej do miestnej časti Dvorec nad Turcom. Ovplyvnených bude max. 15 rodinných domov.

Vplyvy na obyvateľstvo počas výstavby môžeme rozdeliť na vplyvy počas prípravy územia a výstavby inžinierskych sietí, ktoré budú intenzívnejšie ale krátkodobé. Obdobie výstavby rodinných domov a jej vplyv na okolité obyvateľstvo hodnotíme ako nízke ale dlhodobejšie (rôzne časové úseky výstavby RD).

Vplyvy počas prevádzky

Vplyv 21 nových rodinných domov na okolité obyvateľstvo nebude žiadny. Kladom bude zvýšenie počtu obyvateľov v obci Ivančiná. Noví prisťahovalci môžu byť prínosom pre obec (dane, záujem o život v obci ...).

3.2. Vplyvy na prírodné prostredie

3.2.1. Reliéf a horninové prostredie

Z hľadiska posúdenia vplyvu navrhovanej činnosti na horninové prostredie je možné konštatovať, že plánovanou výstavbou 21 rodinných domov s napojením na inžinierske siete nedôjde k narušeniu horninového prostredia. Plocha je mierne svahovitá so sklonom na západ a počas stavby budú vykonávané výkopy pre základy domov do hĺbky cca 0,8 – 1,2 m, rovnako výkopy pre vodovodnú prípojku, žumpy, NN kábla môžu dosiahnuť hĺbku od 1,2 do 2,4 m (žumpy). Vykonávaním stavebných prác nepredpokladáme významné ovplyvnenie horninového prostredia.

Počas realizácie stavebných prác môže dôjsť k technickej poruche, havárii stavebného alebo dopravného mechanizmu. Únik znečisťujúcich látok (pohonné hmoty, olej...) bude potrebné zneškodniť spôsobom sorpcie na vhodný absorpčný materiál (vapex, ropex, piliny, ...).

V bezprostrednom okolí sa nenachádza žiadne chránené ložiskové územie ani dobývací priestor. Vplyv výstavby a prevádzky posudzovanej činnosti na horninové prostredie a reliéf hodnotíme ako malý.

3.2.2. Vplyvy na podzemnú a povrchovú vodu

Vplyvy počas výstavby

Plánovaná IBV Ivančiná - Záhumnie I., II. etapa sú od rieky Turiec vzdialené v severnej časti 40 a južnejšie cca 100 m. Okrem toho parcelu, kde sa budú stavať rodinné domy oddeľuje cesta, ktorá po úprave bude slúžiť ako prístupová komunikácia k IBV a parcela č. 138 - Závat.

Kvalitu povrchových a podzemných vôd počas výkonu stavebných prác môže najviac ovplyvniť výskyt mimoriadnej udalosti, pri ktorej by došlo k úniku znečisťujúcich látok zo stavebných strojov a dopravných mechanizmov. Prípadný havarijný únik je potrebné okamžite zachytiť na vhodný absorpčný prostriedok (vapex, ropex, piesok, zemina), odkopaním kontaminovanej zeminy a zabezpečením jej zneškodnenia v zmysle platnej legislatívy prostredníctvom oprávnenej organizácie.

Na základe vzdialenosti posudzovaného areálu od vodného toku by prípadný vznik mimoriadnej udalosti (únik znečisťujúcich látok z mechanizmov a nákladných automobilov) nemal ovplyvniť kvalitu povrchových vôd. Geologická stavba územia posudzovanej lokality (podľa vrtu vzdialenom 180 m) uvádza vo vrchnej časti do hĺbky 4,6 m piesky, štrky mierne až silne zahlinené, od hĺbky 4,6 m do 10 m sa vyskytuje íl plastický, sivomodrý až hruboplastický. Hodnoty priepustnosti štrkových hornín sú vyššie a teda kratším časovým faktorom vsakovania. Preto investor aj individuálni stavebníci musia byť opatrní počas stavebných prác.

Vplyvy počas prevádzky

Vplyvy na kvalitu povrchových a podzemných vôd počas prevádzky rodinných domov súvisia jednak s produkciou splaškových odpadových vôd a vôd z povrchového odtoku.

Vody z povrchového odtoku z rodinných domov budú zaústené do okapového chodníka so vsakom do podzemných vôd alebo do akumulčných nádrží s následným využívaním na polievanie zelene a záhrady. Týmto riešením sa nezmení lokálna klíma, dažďová voda

ostane na mieste, kde spadne, čiže nepredpokladáme narušenie prirodzeného režimu vôd.

Splaškové odpadové vody z rodinných domov budú odvádzané do vodotesných žump, ktoré budú vyvážané do vhodnej ČOV (napr: ČOV TURVOD v Turčianskych Tepliciach Diviakoch je vzdialená 8 km). Obyvatelia sú povinní v zmysle § 36 ods. 4 zákona 364/2004 Z.z. o vodách zabezpečovať zneškodňovanie obsahu žump (splaškové odpadové vody) odvozom do čistiarne odpadových vôd a na výzvu obce alebo orgánu štátnej vodnej správy predložiť doklady o odvoze odpadových vôd najviac za posledné dva roky. Odvoz odpadových vôd môže vykonávať len prevádzkovateľ verejnej kanalizácie, obec alebo osoba oprávnená podľa osobitného predpisu.

Celkovo možno zhodnotiť vplyv výstavby a prevádzky 21 rodinných domov na podzemné a povrchové vody ako malý.

3.2.3. Vplyvy na ovzdušie

V súvislosti s realizáciou zámeru a využívaním tepelných čerpadiel na vykurovanie rodinných domov nie je predpoklad vzniku zdrojov znečisťovania ovzdušia. Môže však nastať situácia, že majitelia rodinných domov budú ako doplňujúce kúrenie inštalovať krb na drevo. V týchto prípadoch vznikne malý zdroj znečisťovania ovzdušia, ktorý bude povoľovať obec Ivančiná. Emisie ZL so spaľovania dreva budú: TZL, CO, NO_x, TOC. Je dôležité, aby v krboch bolo spaľované suché drevo a v žiadnom prípade nie drevo povrchovo upravované prípadne odpady. Vplyvy na kvalitu ovzdušia budú nevýznamné.

3.2.4. Vplyvy na pôdu

Realizácia navrhovanej činnosti si vyžiadala záber poľnohospodárskej pôdy - trvalého trávneho porastu, ktorý však nie je v súčasnosti intenzívne využívaný. Investor bude povinný zabezpečiť vyňatie z poľnohospodárskej pôdy na príslušnom okresnom úrade. Vzhľadom na požiadavku obce, je potrebné dodržať koeficient zelene 0,5 čiže 50 % plochy ostane nezastavenej a tak ako to pri rodinných domoch býva, plocha bude zatravnená, vysadená bude kríková a vzrastlá zeleň, niektoré domy budú mať ovocnú a zeleninovú záhradku.

3.2.5. Fauna a flóra

Nakoľko predmetná lokalita je vedená ako trvalý trávny porast, nachádza sa v blízkosti zástavby rodinných domov v obci a okolitý priestor sa nachádza v krajine, kde dlhodobo jednostranne pôsobil vplyv poľnohospodárskej činnosti, nová aktivita nebude mať negatívny vplyv na faunu a flóru. Druhovú rozmanitosť v predmetnom území je do veľkej miery ovplyvnená zásahom človeka najmä veľkoplošné bloky poľnohospodárskej pôdy (monokultúry vysádzaných plodín), poprípade plochy trvalo trávnatých porastov, na ktorých sa vyskytujú druhy rastúce a žijúce vo voľnej krajine a s časti zavlečené druhy z intravilánov okolitej obce. Na prirodzený vývoj sú ponechané len spoločenstvá krovín a líniových porastov lemujúcich cesty a blízky vodný tok - Turiec. Pri realizácii predmetného zámeru nedôjde k žiadnemu výrubu drevín ani inému zásahu do brehového porastu rieky Turiec resp. do samotného toku, pretože splaškové odpadové vody budú akumulované vo vodotesných žumpách a dažďové vody budú zaústené do vsaku alebo akumulované v zberných nádržiach a spätne využívané na polievanie zelene a záhrad.. Naopak predmetom projektu je aj výsadba stromov a zelene pozdĺž príjazdovej komunikácie.

3.2.6. Územný systém ekologickej stability

Predmetná lokalita je situovaná v 1. stupni ochrany podľa zákona 543/2002 Z.z. Vo vzdialenosti cca 40 m od severozápadného okraja a vo vzdialenosti 100 m od juhozápadného okraja plánovanej IBV Záhumnie preteká rieka Turiec, ktorá je nadregionálnym biocentrom (NRBc 3). Výstavbou IBV nebude narušený tok, jeho brehové porasty, ani migrácia či rozptyl rýb a iných vodných živočíchov. Nepredpokladáme ani zvyšovanie eutrofizácie toku pretože podmienkou kolaudácie je doklad o vodotesnosti žumpy a následne povinnosť (§36 vodného zákona) vyvážať obsah žump len do vhodnej ČOV a počas 2 rokov uchovávať doklady o vývoze. RUSES okresu Turčianske Teplice uvádza riziká, ktoré môžu narušiť ekosystém vodných tokov a zároveň navrhuje aj opatrenia pre tieto ekosystémy. Výstavba IBV v primeranej vzdialenosti od rieky Turiec nevytvára riziká, ktoré by mohli narušiť alebo ohroziť vodný ekosystém. Z navrhnutých opatrení uvádzaných v RUSES, ktoré by sa mohli dotýkať výstavby rodinných domov sú:

- z hľadiska ochrany kvality vôd zabrániť nelegálnemu vypúšťaniu odpadových vôd z domácností. V sídlach bez kanalizácie vybudovať kanalizáciu – *splaškové odpadové vody budú akumulované vo vodotesných žumpách, s vývozom na vhodnú ČOV*
- vylúčenie výrubov pôvodných drevín v brehových porastoch Turca a jeho významnejších prítokov - *výstavba IBV Záhumnie nebude zasahovať do brehového porastu toku ani do samotného koryta toku*
- pri územnom plánovaní a stavebných konaniach neumiestňovať stavby do blízkosti tokov ani inak nenarušovať brehové porasty vodných tokov; odporúčať výsadbu brehových porastov (aspoň línií) na ochranu brehov vodných tokov a izoláciu pred znečistením aj v intravilánoch – *IBV Záhumnie II je situované od toku 83 m a viac, výškovo tok preteká v nadm. výške 449 m n.m. a IBV je v nadm. výške 459-461 m n.m.*

Vzhľadom na primeranú vzdialenosť chránených lokalít od záujmového územia ako aj spôsob nakladania s vodami z rodinných domov nie je predpoklad ovplyvnenia prvkov USES.

3.3. Vplyvy na krajinu

Výstavbou 21 rodinných domov v priestore medzi domami obce Ivančiná a miestnej časti Dvorec nad Turcom nedôjde k výraznému zásahu do krajiny, Rozšíri sa zastavanosť obce a dôjde k prirodzenému prepojeniu zóny bývania medzi Ivančinou a Dvorcom. Predpokladáme, že novopostavené rodinné domy budú v území pôsobiť ako usporiadaná, moderná, environmentálne prijateľná bytová výstavba, ktorá bude spĺňať všetky environmentálne kritéria.

3.4. Vplyvy na urbánny komplex a využívanie zeme

Prvky urbánneho komplexu (priemysel, služby, rekreácia a pod.) nebudú realizáciou zámeru negatívne dotknuté. Noví obyvatelia obce budú mať možnosť prispieť k rozvoju a k zveľadeniu obce Ivančiná.

3.5. Vplyvy na kultúru a pamiatky

Priamo v území sa nenachádzajú žiadne kultúrne a historické pamiatky, paleontologické náleziská, či významné geologické lokality, ktoré by mohli byť ovplyvnené realizáciou zámeru. Rovnako nepredpokladáme ani vplyvy na kultúrne hodnoty nehmotnej povahy. Počas stavebných prác (odstránenie ornice + výkopové práce) je potrebné vykonávať

obozretne s ohľadom na možnosť prítomnosti archeologického alebo paleontologického nálezu.

4. HODNOTENIE ZDRAVOTNÝCH RIZÍK

Z hľadiska zdravotných rizík je vzhľadom na charakter stavby 21 rodinných domov na juhozápadnom okraji katastrálneho územia Ivančinej vo vzťahu k obyvateľstvu relevantné posudzovať vplyv znečistenia ovzdušia a hluku. Tieto vplyvy budú predovšetkým počas výstavby. Počas prevádzky nepočítame s inými vplyvmi ako budú z okolitých rodinných domov. Naopak podľa návrhu budú rodinné domy vykurované tepelnými čerpadlami, dažďové vody budú zachytávané a využívané v území, je vytvorený priestor na umiestnenie kontajnerov na odpad, verejné osvetlenie bude z úsporných LED a aj pomocou solárnych svetiel, čo môže zmierniť vplyv na životné prostredie.

5. ÚDAJE O PREDPOKLADANÝCH VPLYVOCH NAVRHOVANEJ ČINNOSTI NA BIODIVERZITU A CHRÁNENÉ ÚZEMIA

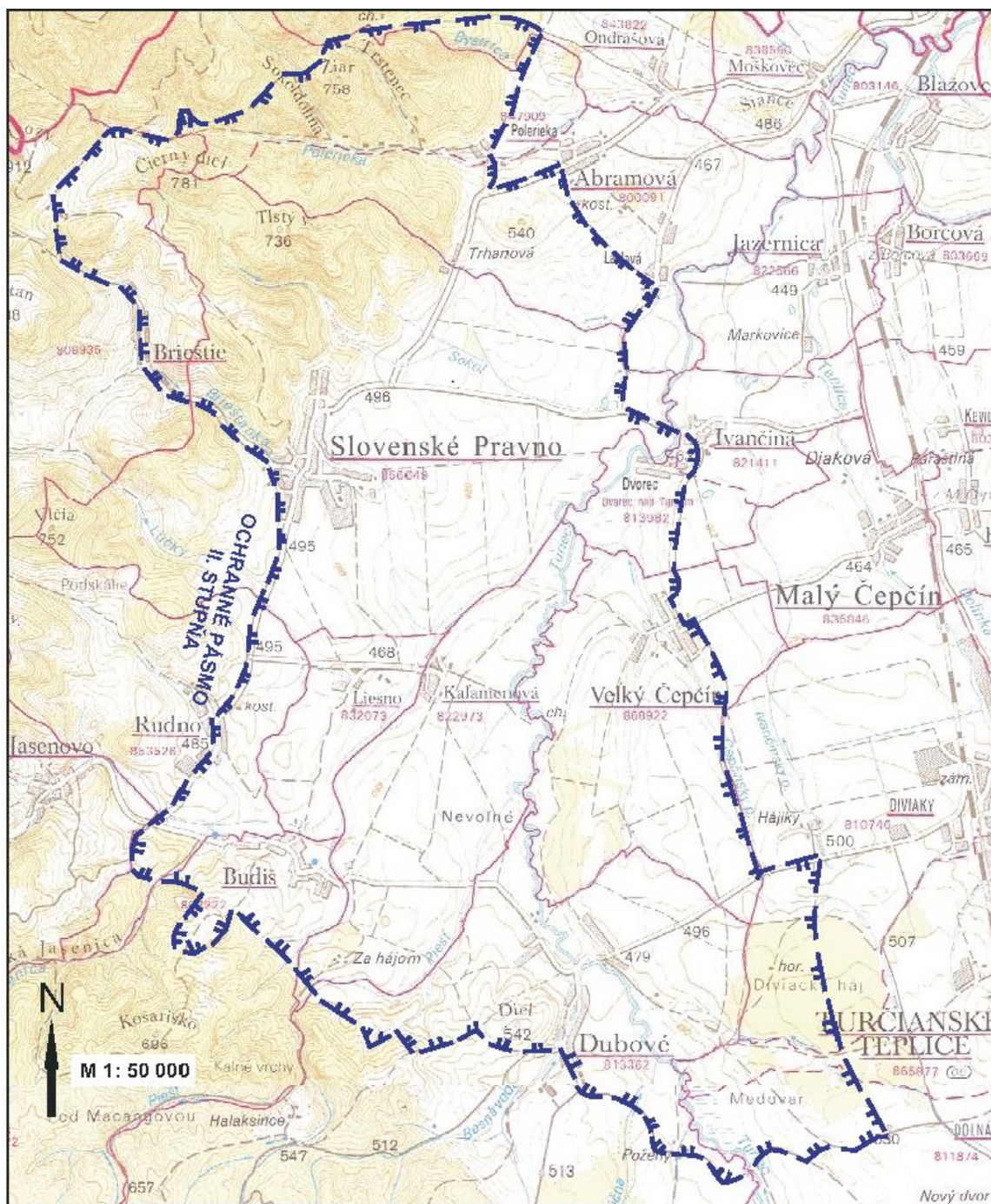
Navrhovaná výstavba 21 rodinných domov nezasahuje priamo do žiadnych veľkoplošných ani maloplošných chránených území v zmysle zákona NR SR č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny. Lokalita je situovaná v 1. stupni ochrany podľa zákona 543/2002 Z.z.

Posudzované územie nie je súčasťou navrhovaných chránených vtáčích území, území európskeho významu, území zaradených do Natury 2000. Lokalita na výstavbu 21 rodinných domov je situovaná cca 40 - 100 m východne od rieky Turiec, ktorý je v danom území evidovaný ako nadregionálne biocentrum. Lokalita, predovšetkým územne povolená IBV Záhumnie I. etapa zasahuje čiastočne do plochy biocentra NRBC3 ale nezasahuje do toku ani brehových porastov. Od rieky ju oddeľuje prístupová cesta a parcela č.KN E 138 (Závrat).

Z pohľadu ochrany vôd územie nie je súčasťou chránenej vodohospodárskej oblasti Veľká Fatra.

Podľa popisu a grafickej prílohy 2 vyhlášky 588/2007 Z.z., ktorou sa vyhlasujú ochranné pásma prírodných minerálnych zdrojov v Budiši je záujmová lokalita situovaná na samom východnom okraji II. stupňa prírodných minerálnych zdrojov v Budiši.

Obr. 11 - Ochranné pásmo II. stupňa prírodných minerálnych zdrojov v Budiši

Vzhľadom na charakter plánovanej stavby 21 rodinných domov vplyvy na chránené územie nepredpokladáme.

6. POSÚDENIE OČAKÁVANÝCH VPLYVOV Z HĽADISKA ICH VÝZNAMNOSTI A ČASOVÉHO PRIEBEHU PÔSOBNOSTI

V predchádzajúcich častiach zámeru sme uviedli predpokladané vplyvy posudzovanej činnosti z hľadiska kvalitatívneho, časového priebehu pôsobenia (ako i formy pôsobenia). Snažili sme sa odhadnúť dĺžku a intenzitu vplyvu, ktorú možno sumárne zhodnotiť nasledovne:

- vplyvy počas výstavby inžinierskych sietí pre plánované rodinné domy: krátkodobé, stredne intenzívne (hluk a emisie zo stavebných a dopravných strojov),
- vplyvy počas výstavby 21 rodinných domov: dlhodobejšie, málo intenzívne,
- vplyvy počas prevádzky: trvalé s nízkou intenzitou (hluk a emisie z osobnej dopravy, emisie z prípadného spaľovania dreva – krby ako dopĺňujúci zdroj vykurovania).

Iné vplyvy ako tie, ktoré sme uviedli v predchádzajúcich častiach zámeru nepredpokladáme.

Prehľad relevantných kľúčových právnych predpisov, ktoré sme zohľadnili pri hodnotení vplyvov navrhovanej činnosti

- § Zákon č.79/2015 Z.z. o odpadoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov
- § Vyhláška MŽP SR č. 371/2015Z. z. , ktorou sa vykonávajú niektoré ustanovenia zákona o odpadoch.
- § Vyhláška MŽP SR č. 365/2015 Z. z., ktorou sa ustanovuje Katalóg odpadov
- § Vyhl. MŽP SR č. 366/2015 Z.z. o evidenčnej a ohlasovacej povinnosti.
- § Zákon č. 50/1976 Z. z. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku (stavebný zákon) v znení zmien a doplnkov zákona a príslúchajúcimi vykonávacími vyhláškami.
- § Zákon č. 137/2010 Z. z. o ovzduší.
- § Vyhláška MPŽ SR č. 410/2012 Z. z. ktorou sa vykonávajú niektoré ustanovenia zákona o ovzduší.
- § Zákon NR SR č. 355/2007 Z.z. o podpore, ochrane a rozvoji verejného zdravia v znení neskorších predpisov.
- § Zákon č. 364/2004 Z. z. o vodách a o zmene a doplnení niektorých zákonov (vodný zákon) v znení neskorších predpisov.
- § Zákon č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov.
- § Vyhláška 170/2021 Z.z. ktorou sa vykonáva zákon č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny.
- § Zákon NR SR č. 49/2002 Z. z. o ochrane pamiatkového fondu.

7. PREDPOKLADANÉ VPLYVY PRESAHUJÚCE ŠTÁTNE HRANICE

Výstavba 21 rodinných domov v obci Ivančiná nebude mať vplyv na životné prostredie presahujúci štátne hranice.

8. VYVOLANÉ SÚVISLOSTI, KTORÉ MÔŽU SPÔSOBIŤ VPLYVY S PRIHLIADNUTÍM NA SÚČASNÝ STAV ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA V DOTKNUTOM ÚZEMÍ

Na základe komplexného posúdenia plánovanej výstavby IBV Ivančiná Záhumnie, nie sú spracovateľom zámeru ani investorovi známe žiadne vyvolané súvislosti, ktoré by mohli spôsobiť vplyvy na životné prostredie v dotknutom území.

9. ĎALŠIE MOŽNÉ RIZIKÁ SPOJENÉ S REALIZÁCIOU NAVRHOVANEJ ČINNOSTI

Na základe analýzy vplyvov výstavby 21 rodinných domov v lokalite Záhumnie v Ivančinej neočakávame počas výstavby a prevádzky významné nepredvídané riziká, ktoré by mohli ohroziť zdravie ľudí alebo poškodiť životné prostredie.

Určité riziko predstavuje aj potenciálna havária s únikom znečisťujúcich látok počas výstavby zo stavebných a dopravných mechanizmov. Pre tento prípad bude potrebné aby dodávateľ stavby bol informovaný a vyškolený ako riešiť havarijnú situáciu v prípade úniku znečisťujúcich látok z dopravných a stavebných mechanizmov.

V prípade požiaru sú na rozvodnej vodovodnej sieti navrhnuté podzemné hydranty, ktoré budú využité v prípade potreby (hasenie požiaru).

10. OPATRENIA NA ZMIERNENIE NEPRIAZNIVÝCH VPLYVOV JEDNOTLIVÝCH VARIANTOV NAVRHOVANEJ ČINNOSTI NA ŽIVOTNÉ PROSTREDIE

Na základe vykonaného hodnotenia vplyvov výstavby a prevádzky 21 rodinných domov doporučujeme realizovať nasledovné opatrenia:

- Zabezpečiť zo strany stavebníkov počas výstavby čistotu komunikácie č. 2182, čím bude zabezpečená aj čistota komunikácie 2181
- Počas výstavby dbať na dobrý technický stav dopravných a stavebných mechanizmov vzhľadom na blízkosť rieky Turiec (nadregionálne biocentrum) a situovanie lokality v II. stupni prírodných minerálnych zdrojov v Budiši.
- Na verejných priestranstvách v IBV Záhumnie vysadiť vzrastlú zeleň – pôvodné druhy drevín
- Jednoznačne pri vydávaní stavebného povolenia pre rodinné domy vyžadovať:
 - zachovanie 50 % plochy zelene na jednotlivých parcelách
 - vodotesnosť žúmp (s upozornením na § 36 ods.4 vodného zákona – vývoz obsahu žúmp do ČOV)
 - zadržanie dažďovej vody na vlastnom pozemku staviteľa
- Doporučujeme na spevnenie parkovacích miest, iných spevnených miest využiť zatrávňovacie rohože alebo zatrávňovacie tvárnice – príklad uvedený na nasledujúcom obrázku.

Obr. 12 – Príklad zatrávňovacie rohože alebo zatrávňovacie tvárnice.

11. POSÚDENIE OČAKÁVANÉHO VÝVOJA ÚZEMIA, AK BY SA NAVRHOVANÁ ČINNOSŤ NEREALIZOVALA

V prípade hodnotenia nulového stavu záujmovej lokality je potrebné uviesť, že lokalita je situovaná v okrajovej, juhozápadnej časti obce Ivančiná v priestore za súvislou zástavbou rodinných domov. Pozemok, kde sa má realizovať plánovaná výstavba je vedený v katastri nehnuteľností ako trvalá trávna plocha. Pozemok v súčasnosti nie je intenzívne využívaný.

V prípade, že by sa plánovaná aktivita nerealizovala, pozemok by ostal v pôvodnom stave.

Vzhľadom na fakt, že pozemky a objekty budú na základe zmluvy o budúcej zmluve následne vlastníctvom investora a plánovaná aktivita nie je v rozpore so záujmami obce Ivančiná, tento stav je málo pravdepodobný.

12. POSÚDENIE SÚLADU NAVRHOVANEJ ČINNOSTI S PLATNOU ÚZEMNOPLÁNOVACOU DOKUMENTÁCIOU A ĎALŠÍMI RELEVANTNÝMI STRATEGICKÝMI DOKUMENTMI

Obec Ivančiná nemá spracovanú územno-plánovacia dokumentáciu. Starosta obce vzhľadom na fakt, že vydal územné rozhodnutie pre stavbu rodinných domov IBV Ivančiná - Záhumnie I. etapa, nemal pripomienky k plánovanej aktivite.

13. ĎALŠÍ POSTUP HODNOTENIA VPLYVOV S UVEDENÍM NAJZÁVAŽNEJŠÍCH OKRUHOV PROBLÉMOV

Predmetom predloženého zámeru je posúdenie vplyvov výstavby 21 rodinných domov v juhozápadnej, okrajovej časti obce Ivančiná na životné prostredie.

V predchádzajúcich kapitolách boli popísané možné vplyvy počas výstavby a prevádzky rodinných domov v lokalite Záhumnie. Z pohľadu spracovateľa zámeru nevidíme výrazné a závažné problémy počas ich výstavby ani prevádzky.

V. POROVNANIE VARIANTOV NAVRHOVANEJ ČINNOSTI A NÁVRH OPTIMÁLNEHO VARIANTU S PRIHLIADNUTÍM NA VPLYVY NA ŽIVOTNÉ PROSTREDIE

1. TVORBA SÚBORU KRITÉRIÍ A URČENIE ICH DÔLEŽITOSTI NA VÝBER OPTIMÁLNEHO VARIANTU

Pre hodnotenie vplyvov navrhovanej činnosti na životné prostredie bolo použité komplexné hodnotenie formou hodnotiaceho opisu. Súbory kritérií hodnotenia boli vybrané tak, aby charakterizovali spektrum vplyvov a ich významnosť. Kritériá očakávaných vplyvov boli vytvorené z hľadiska kvalitatívneho (bez vplyvu, pozitívny vplyv, negatívny vplyv), časového priebehu pôsobenia (krátkodobý, dlhodobý, trvalý a dočasný), formy pôsobenia (priame, nepriame, kumulatívne).

Významnými kritériami vzhľadom na charakter navrhovanej činnosti boli identifikované vplyvy na obyvateľstvo, zložky životného prostredia, sociálnoekonomický vplyv.

Pre porovnanie jednotlivých variantov boli vplyvy vyhodnotené priradením číselnej hodnoty k jednotlivým vplyvom:

Tab. 21 - Matica hodnotenia vplyvov

Hodnotenie		Charakteristika
0	bez vplyvu	vplyv nie je aktuálny
1	nevýznamný	minimálny, krátkodobý, málo pravdepodobný
2	málo významný	málo významný z hľadiska doby trvania, alebo pravdepodobnosti
3	pravdepodobne významný	významný, environmentálne prijateľný po prijatí opatrení
4	významný	veľmi významný, opatrenia na zmiernenie, kompenzácie sú nevyhnutné
5	veľmi významný	mimoriadne významný predpoklad prekročovania environmentálnych noriem

Znamienko (-) záporný vplyv, znamienko (+) kladný vplyv *- potenciálny vplyv napr. v prípade havárie

2. VÝBER OPTIMÁLNEHO VARIANTU ALEBO STANOVENIE PORADIA VHODNOSTI PRE POSUDZOVANÉ VARIANTY

Na základe rozhodnutia Okresného úradu v Turčianskych Tepliciach, odboru starostlivosti o životné prostredie č. j OU-TR-OSZP-2022/000667-002-Ku zo dňa 8.11.2022 je zámer navrhovanej činnosti: „IBV IVANČINÁ – ZÁHUMNIE ETAPA II“, ktorý zohľadňuje parametre a požiadavky I.etapy IBV Ivančina Záhumnie, spracovaný v jednom variante (variant V1). Okrem variantu realizácie navrhovanej činnosti je popísaný aj nulový variant (variant V0), t.j. stav, ktorý by nastal v prípade, ak by sa navrhovaná činnosť nerealizovala. Porovnanie variantov V1 - výstavba 21 rodinných domov a V0 – pozemok vedený ako trvalá trávna plocha uvádzame:

Tab. 22 - Prehľad porovnania vplyvov jednotlivých variantov na životné prostredie

Kritérium / Posudzovaný variant riešenia	Výstavba	Prevádzka	
	V1	V0	V1
Horninové prostredie a reliéf	-1*	0	0
Využívanie zdrojov	0	0	0
Pôda – záber	0	0	-2
Voda	-1*	0	0
ÚSES, chránené územia	-1*	0	0
Krajina	0	0	0
Kultúrne pamiatky	0	0	0
Rekreácia a cestovný ruch	0	0	0
Zamestnanosť	+2	0	0
Obyvateľstvo			
- Hluk	-2	0	-1
- Emisie	-1		-
Infraštruktúra , priemysel	0	0	0
Výrub stromov / výsadba	0	0	+1
Sociálne podmienky	0	0	+2
Výsledná syntéza kladných a záporných vplyvov	-4*	0	0

*z toho 3 vplyvy sú potenciálne, ktoré môžu nastať len pri havárijnej situácii (havária vozidla, únik ZL...)

Porovnaním variantu V1 navrhovanej činnosti s nulovým stavom V0, ktorý by nastal keby sa navrhovaná činnosť nerealizovala je zrejmé, že výstavba rodinných domov prináša so sebou kladné vplyvy ale i potenciálne riziko úniku ZL. Prevádzka rodinných domov by nemala mať zásadný vplyv na okolité životné prostredie.

Identifikované vplyvy navrhovanej činnosti:

- hluk a emisie z výstavby inžinierskych sietí a rodinných domov
- záber poľnohospodárskej pôdy

sú environmentálne akceptovateľné, v súlade s platnou legislatívou v oblasti ochrany životného prostredia a je možné ich zmierniť opatreniami, uvedenými v kapitole IV.

3. ZDÔVODNENIE NÁVRHU OPTIMÁLNEHO VARIANTU

Na základe komplexného porovnania navrhovanej činnosti s nulovým variantom odporúčame realizáciu zámeru, ktorý umožňuje ľuďom bývať podľa vlastných predstáv vo vlastnom rodinnom dome v tichu a v klude hornoturčianskej obce, v primeranej vzdialenosti od okresného – kúpeľného mesta Turčianske Teplice.

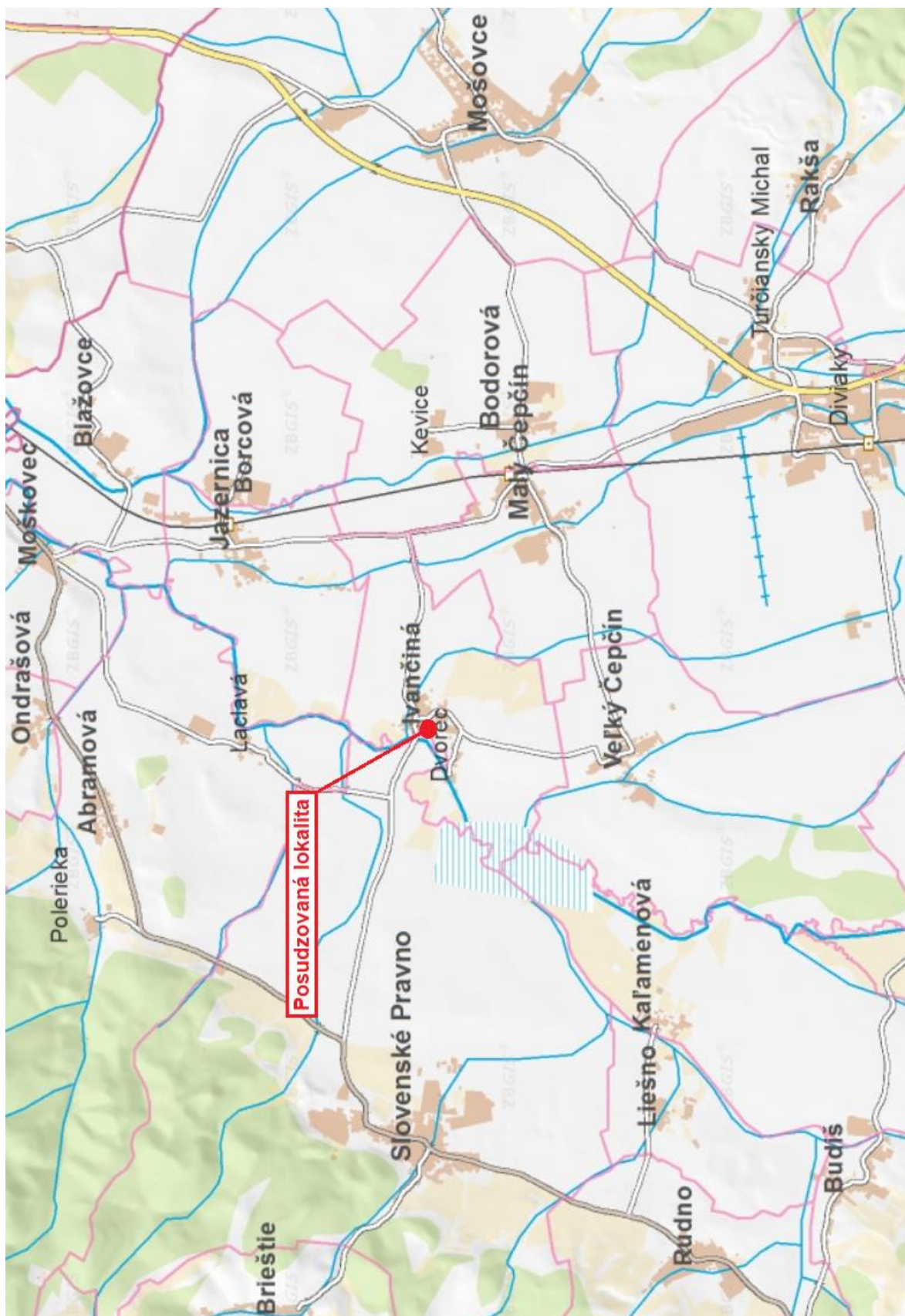
Navrhovateľ v spolupráci so spracovateľom zámeru v procese posudzovania vplyvov zabezpečil podklady pre vyhodnotenie predpokladaných vplyvov na životné prostredie vrátane zdravia obyvateľstva primerane k rozsahu a povahy navrhovanej činnosti, miesta vykonávania navrhovanej činnosti, najmä jeho únosného zaťaženia a ochrany poskytovanej podľa osobitných predpisov, významu očakávaných vplyvov na životné prostredie a zdravie obyvateľstva.

Na základe identifikovaných vplyvov hodnotených v predloženej zámere neboli zistené také negatívne vplyvy, ktoré by v dôsledku realizovania navrhovanej činnosti významne ovplyvňovali kvalitu životného prostredia nad rámec environmentálnych noriem ustanovených vo všeobecne záväzných právnych predpisoch na ochranu životného prostredia a verejného zdravia.

Identifikované vplyvy v dôsledku navrhovanej činnosti sú environmentálne akceptovateľné a je možné ich zmierniť navrhovanými opatreniami.

VI. MAPOVÁ A INÁ OBRAZOVÁ DOKUMENTÁCIA

1. Prehľadná situácia, mapa (mierka 1:50 000)

2. Fotodokumentácia – lokalita navrhovanej činnosti

Fotografia 1 - Pohľad na lokalitu (zdroj: "letecké zábery - www.obecivancina.sk")

Fotografia 2 - Pohľad na vodné plochy – Fotografia 3 "vpravo" CHA Ivančinske močiare
(zdroj: "letecké zábery - www.obecivancina.sk")

Fotografia 3 – Východný pohľad na posudzovanú lokalitu

Fotografia 4 - Severovýchodný pohľad na posudzovanú lokalitu

Fotografia 5 - Pohľad na rieku Turiec

Fotografia 6 - Pohľad na územie západne od lokality IBV

VII. DOPLŇUJÚCE INFORMÁCIE K ZÁMERU

1. ZOZNAM TEXTOVEJ A GRAFICKEJ DOKUMENTÁCIE, KTORÁ SA VYPRACOVALA PRE ZÁMER, A ZOZNAM HLAVNÝCH POUŽITÝCH MATERIÁLOV

1.1 Grafické prílohy

uvedené v kapitole VI.

- príloha č. 1 : situácia – širšie vzťahy
- príloha č. 2 : koordinačná situácia IBV Záhumnie -II. etapa
- príloha č. 3 : situácia stavby IBV Záhumnie -I. etapa

1.2 Textové prílohy

- Príloha č. 1: územné rozhodnutie na IBV Ivančiná-Záhumnie I.etapa
- Príloha č. 2: Upustenie od variantného spracovania zámeru navrhovanej činnosti list Okresný úrad Turčianske Teplice OU-TR-OSZP-2022-000667-002-Ku zo dňa 8.11.2022

1.3 Zoznam hlavných použitých materiálov

- Mahel' M., et.al., 1967: Regionálna geológia Slovenska,
- Mazúr E., Lukniš M., 1980: Základné geomorfologické členenie SR, SAV Bratislava
- Michalko, J.(ed.) et al. 1986: Geobotanická mapa ČSSR. Slovenská republika. Veda, Bratislava,
- Atlas krajiny Slovenskej republiky 2002.
- Program odpadového hospodárstva 2016-2020 VEPOS Horného Turca, Program obcí Horného Turca, jún 2019
- Projekt pre územné konanie: HEAD Studio s.r.o. Žilina: HEAD Studio s.r.o „IBV Ivančiná- Záhumnie etapa II“, 10/2022
- Pro-Arch, STAVBY s.r.o. MARTIN : IBV Ivančiná -Záhumnie, k.ú. Ivančiná 168/5,261, k.ú. Dvorec nad Turcom 89/2, 108/2, 129, 11/2021
- Územné rozhodnutie obce Ivančiná č.36/2022/009-stav.Bu z 22.02.2022
- SAŽP Banská Bystrica: Regionálny územný systém ekologickej stability okresu Turčianske Teplice (RÚSES okresu Turčianske Teplice), 2013
- Správa o kvalite ovzdušia v Slovenskej republike, SHMÚ 2021.
- Kvalita podzemných vôd na Slovensku 2020, SHMÚ Bratislava 2021.
- www.obecivancina.sk
- www.shmu.sk
- www.enviroportal.sk
- www.upvasr.sk
- www.maps.google.sk
- www.air.sk
- www.infostat.sk
- www.wikipedia.sk
- www.mapka.gku.sk
- www.slovak.statistics.sk

2. ZOZNAM VYJADRENÍ A STANOVÍSK VYŽIADANÝCH K NAVRHOVANEJ ČINNOSTI PRED VYPRACOVANÍM ZÁMERU

Spracovateľ zámeru v čase jeho spracovania konzultoval so spracovateľom projektovej dokumentácie na územné konanie, s Okresným úradom - OSZP Turčianske Teplice, starostom obce Ivančiná ako i spoločnosťou VEPOS n.o.

3. ĎALŠIE DOPLŇUJÚCE INFORMÁCIE O DOTERAJŠOM POSTUPE PRÍPRAVY NAVRHOVANEJ ČINNOSTI A POSUDZOVANÍ JEJ PREDPOKLADANÝCH VPLYVOV NA ŽIVOTNÉ PROSTREDIE

Spracovateľ zámeru vykonal fyzickú obhliadku navrhovanej lokality a širšieho okolia a vyhotovil fotodokumentáciu územia.

V zámere boli použité údaje z projektovej dokumentácie pre územné rozhodnutie pre navrhovanú výstavbu rodinných domov – IBV Záhumnie I. a II etapa, ktorú spracovala spoločnosť HEAD Studio s.r.o. Orlík 508/7, 010 04 Žilina a spoločnosť Pro-Arch, STAVBY s.r.o. Martin.

VIII. MIESTO A DÁTUM VYPRACOVANIA ZÁMERU

Martin, 21.11.2022

IX. POTVRDENIE SPRÁVNOSTI ÚDAJOV

1. SPRACOVATELIA ZÁMERU

ENVIPO, s.r.o.
Ul. Slobody
039 01 Turčianske Teplice

RNDr. Dagmar Hullová
Ing. Michal Hulík
Mgr. Vladimír Hurta, PhD

2. POTVRDENIE SPRÁVNOSTI ÚDAJOV (PEČIATKOU) SPRACOVATEĽA ZÁMERU A PODPISOM (PEČIATKOU) OPRÁVNENÉHO ZÁSTUPCU NAVRHOVATEĽA

RNDr. Dagmar Hullová
za spracovateľa zámeru

Ing. Vladimír Gašpierik
oprávnený zástupca navrhovateľa